

Sadržaj

Veličina i značaj bankarskog sustava	5
Depoziti i krediti	18
Kamatne stope i naknade	28
Profitabilnost i efikasnost	35
Stabilnost i kvaliteta	39
Doprinos rastu i razvoju u brojkama	45
Popis banaka u Hrvatskoj	50

Sažetak doprinosa banaka gospodarstvu

Udjel u bruto dodanoj vrijednosti*	3,4%	S 1,0% udjela u zaposlenosti banke stvaraju više nego 3x veći udjel u bruto dodanoj vrijednosti
Udjel u investicijama u novu dugotrajnu imovinu**	3,4%	Udjel u investicijama u novu dugotrajnu imovinu je znatno veći od udjela u broju zaposlenih i BDP-u
Udjel u investicijama u intelektualnu imovinu**	6,2%	Udjel u investicijama u dugotrajnu novu intelektualnu imovinu (uglavnom softver) znatno je veći od udjela u ukupnim investicijama
Udjel u porezima i doprinosima na rad*	1,7%	Udjel u porezima i doprinosima veći je od udjela u zaposlenosti jer sektor isplaćuje plaće koje su veće od prosjeka
Udjel u porezu na dobit*	10,7%	Banke ostvaruju veći udjel u dobiti odnosno porezu na dobit od BDP-a zbog visoke produktivnosti i natprosječnog angažmana kapitala
Udjel u kapitalu gospodarstva**	8,5%	Banke imaju veoma velik udjel u ukupnom kapitalu i rezervama koji su angažirani u gospodarstvu
Neizravni učinci kreditne aktivnosti*	4,2%	Omjer kreditnih transakcija i BDP-a
Ostali neizravni učinci	-	Nisu izmjereni; teže mjerljivi učinci opisani su u nastavku

*Procjena za 2024. (udjel u bruto dodanoj vrijednosti u realnom iskazu, fiskalni udjeli u nominalnom)

**Na temelju podataka za 2023.

Veličina i značaj

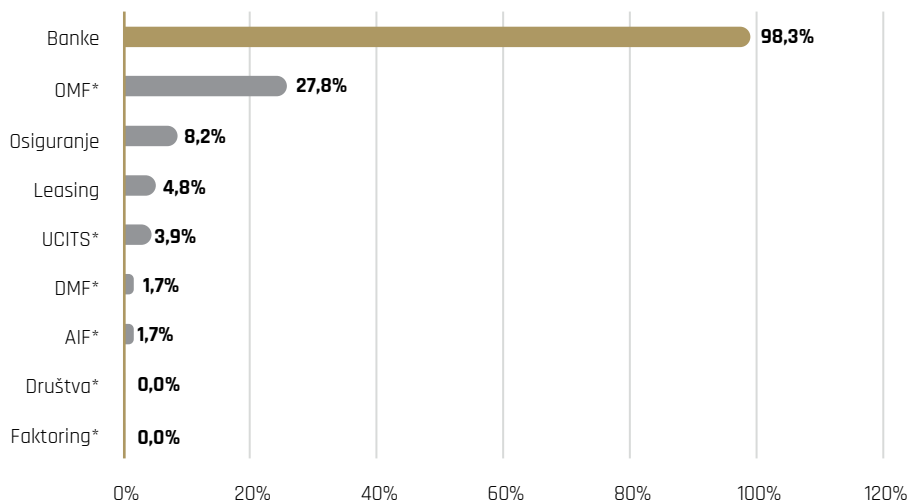

Uvod: o važnosti banaka

- ▶ Na hrvatskom tržištu posluje 19 banaka i 1 stambena štedionica. Za potrebe ovog izvješća sve institucije nazivaju se bankama.
- ▶ Aktiva financijskog sektora u Hrvatskoj čini 147% BDP-a. Udjel u BDP-u smanjen je u prethodne dvije godine zbog inflacije
 - Banke čine 67% financijskog sektora mjereno veličinom aktive 2024. (84 milijarde eura ili oko 98% BDP-a)
 - Banke su u središtu sustava koji uključuje i druge financijske posrednike (mirovinske i investicijske fondove, osiguravajuća društva, itd.)
- ▶ Banke čuvaju štednju odnosno vrijednost depozita, odobravaju kredite i druge plasmane, obavljaju platni promet, trguju financijskim instrumentima razvijajući tržište kapitala i pružaju druge financijske usluge
 - Osiguravaju likvidnost, zauzdavaju financijske rizike, omogućuju rast na temelju tuđih sredstava
- ▶ Banke obavljaju ročnu i valutnu transformaciju štednje u kredite i druge plasmane
 - Kratkoročni izvori, uz ograničenja upravljanja rizicima, postaju plasmani različitih rokova dospjeća, što omogućuje dugoročne investicijske kredite poduzećima i stambene kredite građanima
- ▶ Visoka kapitalizacija i odgovorno upravljanje osiguravaju financijsku stabilnost – miran san građana i poduzetnika
 - Hrvatska je jedina članica EU koja u proteklih 20 godina nije izlagala sredstva poreznih obveznika riziku radi spašavanja banaka
- ▶ Banke su imale ključnu ulogu u priključenju Hrvatske europodručju.
 - Među najlikvidnijima su i najbolje kapitaliziranima, a kamatne stope su među nižima u europodručju.
- ▶ Banke potiču tehnološke inovacije, ulažu znatna sredstva u informacijsku tehnologiju i posredno doprinose razvoju IKT sektora, daju značajan doprinos investicijama, gospodarskom rastu i prihodima državnog proračuna
 - Među oko 18 000 zaposlenih (oko 1% ukupnoga broja službeno zaposlenih u Hrvatskoj), većinu u hrvatskim bankama čine žene

Struktura financijskog sektora u Hrvatskoj 2024.

Struktura financijskog sektora u % BDP-a prema vrijednosti imovine

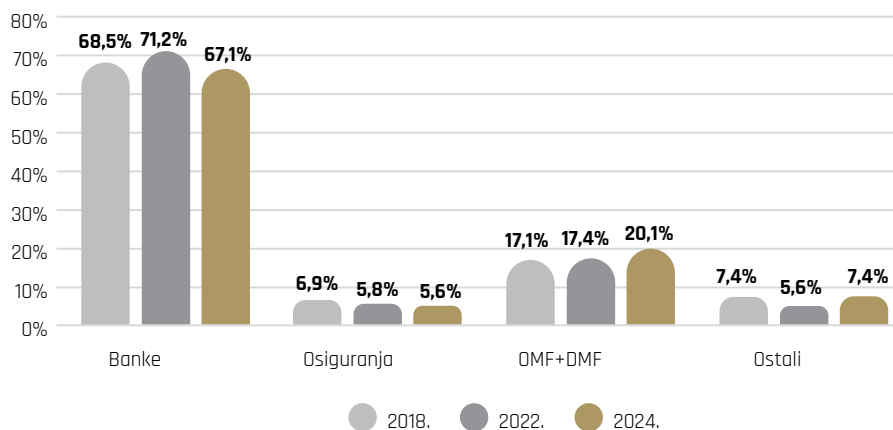
Napomena: imovina osiguravatelja procijenjena je na temelju izvješća Hrvatskog ureda za osiguranje uz uvećanje za procijenjeni rast na temelju rasta bilance vodećeg osiguravatelja.

Izvor: HNB, HANFA, HUO

*OMF – obvezni mirovinski fondovi; UCITS – otvoreni investicijski fondovi;
DMF – dobrovoljni mirovinski fondovi; AIF – alternativni investicijski fondovi;
Društva – investicijska društva i društva za upravljanje fondovima

Promjena strukture financijskog sektora u Hrvatskoj u dugom roku

Udjeli ključnih financijskih posrednika u ukupnoj imovini financijskog sektora 2018., 2022. i 2024.

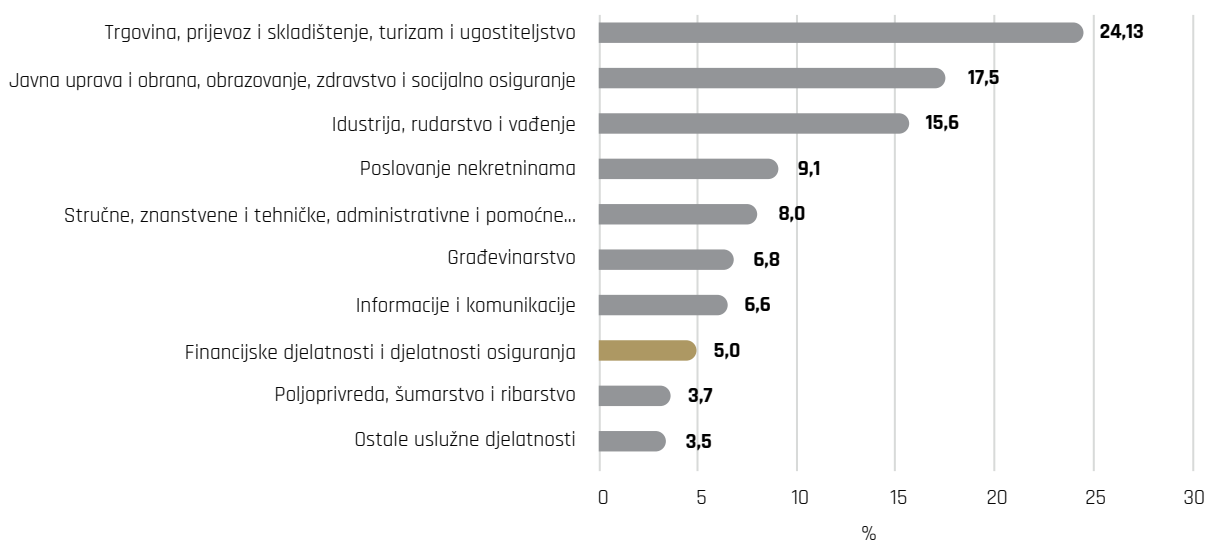

Izvor: HNB, HANFA, HUO

Inflacija 2023.-2024. pogodovala je rastu udjela mirovinskih i investicijskih fondova (potonji čine najveći dio kategorije ostalih financijskih posrednika), dok se udjel banaka smanjio za oko 4 postotna boda u razdoblju povišene inflacije.

Udjel financijskog sektora u BDV

Udjeli u realnoj bruto dodanoj vrijednosti 2024*

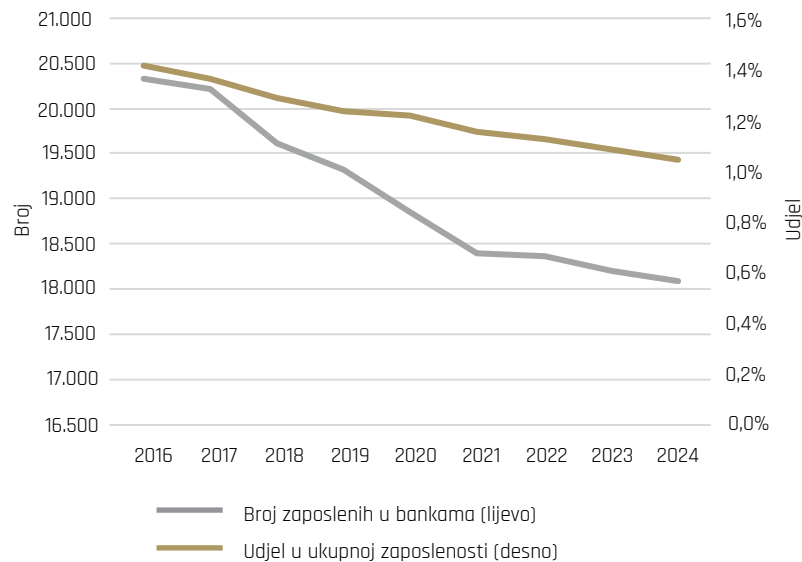
*U stalnim cijenama 2021. godine.

Izvor: DZS

Financijski sektor u kojem banke sudjeluju s oko 67% izravno stvara 5% realne bruto dodane vrijednosti. **Udjel banaka može se procijeniti na temelju imovinskog udjela na $0,67 \cdot 5,0 = 3,4\%$.** Bankarstvo je visoko produktivan sektor koji ostvaruje i posredan (multiplikativan) utjecaj na dodanu vrijednost kroz kreditiranje, platni promet i druge usluge koje obavlja za kućanstva, poduzeća i vladin sektor. Zbog toga treba razlikovati udjel od doprinosa odnosno utjecaja na BDP. Utjecaj odnosno doprinos veći je od prikazanog izravnog udjela u bruto dodanoj vrijednosti.

Zaposlenost i produktivnost

Broj zaposlenih u hrvatskim bankama i njihov udjel u ukupnom broju zaposlenih 2016.-2024.

Produktivnost po zaposlenom 2024. u stalnim cijenama 2021. godine

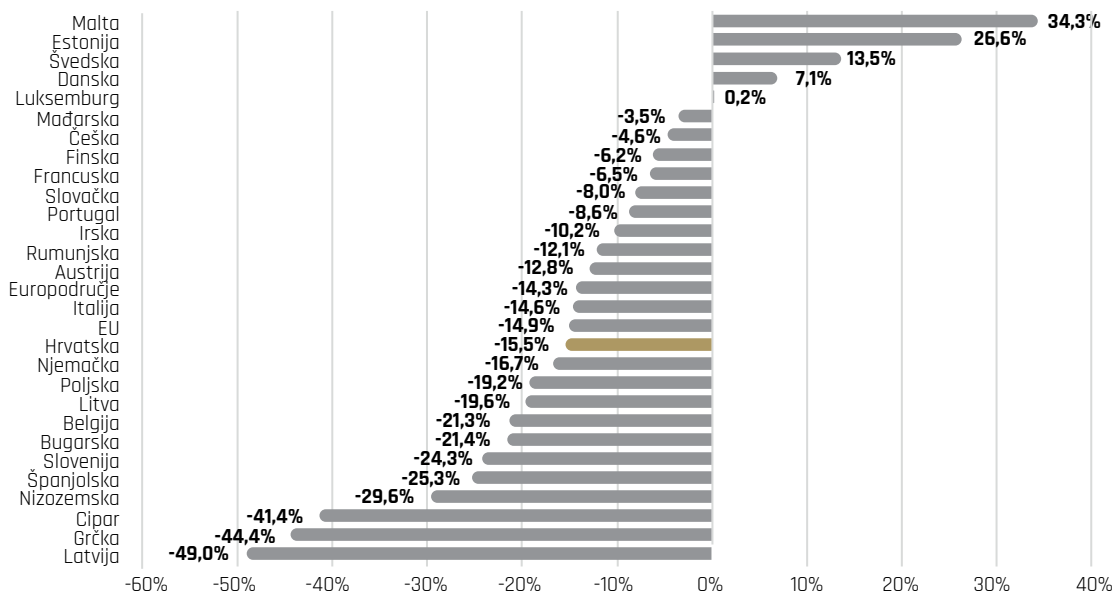
Napomena: Broj zaposlenih koji je korišten za izračun produktivnosti uključuje samo zaposlene u pravnim osobama zbog čega je iz sektorskog prikaza isključena poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gdje je velik udjel zaposlenih u obrtima, OPG-ovima i samozaposlenih. Isključen je i sektor poslovanja nekretninama kojemu se pribraja veliki iznos imputirane stambene rente za čiju proizvodnju se ne angažiraju zaposleni.

Izvor: DZS, vlastiti izračuni

Broj zaposlenih je u dugoročnom padu zbog tehnoloških promjena i brzog rasta produktivnosti. Bankarstvo je najproduktivniji dio financijskog sektora i općenito najproduktivnija gospodarska djelatnost u Hrvatskoj u kojoj je zaposleno oko 1% od ukupnog broja zaposlenih. Banke s oko 50% zaposlenih u financijskom sektoru, koji ukupno upošljava oko 37 tisuća zaposlenih, imaju 67% financijske aktive svih financijskih posrednika. To znači da usluge klijentima isporučuju na relativno djelotvorniji način nego što to čine ostali sektori i ne-bankarske financijske institucije.

Pad broja zaposlenih i rast produktivnosti opći je trend na jedinstvenom tržištu

Promjena broja zaposlenih u bankama 2018.-2022.

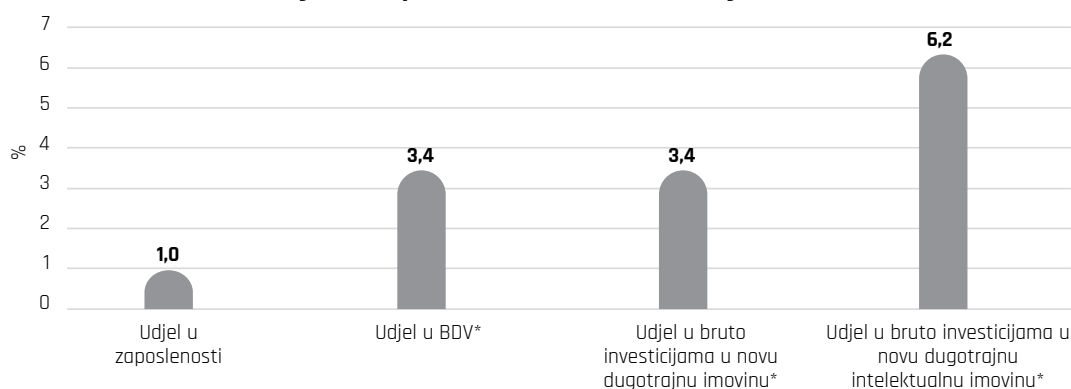
*U trenutku dovršetka analize podaci za 2024. još nisu bili objavljeni.

Izvor: ECB Data Portal

Dugoročni pad broja zaposlenih u hrvatskim bankama približno je jednak promjeni koja je zabilježena u EU u cjelini.

Investicije, tehnologija i produktivnost

Udjeli u zaposlenosti, BDV i investicijama 2023.

*Napomena: BDV – bruto dodana vrijednost. DZS u nacionalnim računima iz kojih se izvode podaci o BDP-u i investicijama ne izvještava odvojeno o bankarskom sektoru koji je uključen u agregate financijskog sektora, pa je udjel banaka procijenjen na temelju udjela u imovini sektora (67%). U trenutku zaključenja analize podaci o investicijama za 2024. još nisu bili objavljeni, pa su prikazani podaci za 2023.

Izvor: DZS, vlastiti izračuni

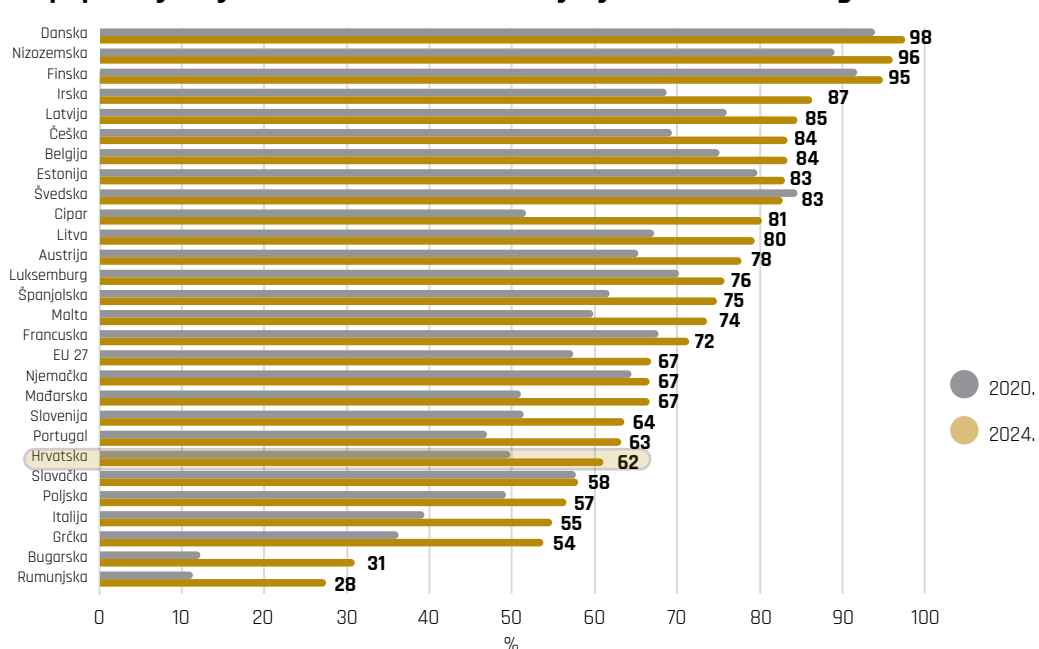
Produktivnost je rezultat investicija u nove tehnologije. Udjel banaka u bruto dodanoj vrijednosti koji višestruko premašuje udjel u zaposlenosti rezultat je relativno većih udjela banaka u ukupnim investicijama u novu dugotrajnu intelektualnu imovinu (uglavnom softver). Samo IKT sektor, prerađivačka industrija i javna uprava imaju veće pojedinačne investicije sektora u intelektualnu imovinu, no ovi sektori su i puno veći, pa je omjer ove vrste investicija prema BDV kod banaka drugi najveći sektorski udjel iza IKT-a. Razvoj IKT sektora dijelom je rezultat potražnje iz financijskog sektora odnosno banaka za softverima i digitalnim uslugama. Udjel investicija u intelektualnu imovinu bio je na maksimumu 2021. i 2022. kada su banke imale velika ulaganja zbog priprema za priključenje europodručju. Veći udjel se održao i u 2023. godini, što znači da banke imaju trajnu potražnju za investicijama u intelektualnu imovinu koja osigurava rast produktivnosti.

Banke i fintech

- **Inovativne mobilne aplikacije za financijske transakcije:** Banke u Hrvatskoj razvijaju mobilne aplikacije koje korisnicima omogućuju brzo i sigurno obavljanje financijskih transakcija, uključujući slanje novca i plaćanje računa. U suradnji s Fintech tvrtkama specifične aplikacije dizajnirane su tako da budu dostupne svim korisnicima, neovisno o banci, čime se doprinosi financijskoj uključenosti. U toku 2025. godine sve banke će nuditi najbržu SEPA Instant Payment uslugu.
- **Suradnja banaka i fintech tvrtki za širu dostupnost usluga:** Kroz partnerstva s fintech tvrtkama banke omogućuju korisnicima slanje novca i podizanje gotovine na bankomatima, čak i bez potrebe za bankovnim računom ili karticom. Ova suradnja proširuje pristup digitalnim financijskim uslugama, posebice korisnicima koji nemaju tradicionalni bankovni račun.
- **Pojednostavljeno plaćanje bez IBAN-a:** Banke u suradnji s fintech tvrtkama omogućuju besplatna mobilna plaćanja, gdje korisnici mogu slati novac s računa na račun bez potrebe za unosom IBAN-a, čime se pojednostavljuje cijeli proces i poboljšava korisničko iskustvo.
- **Podrška fintech ekosustavu kroz strateške suradnje:** Banke aktivno surađuju s inovacijskim centrima i startup akceleratorima, pružajući financijsku podršku i mentorstvo startupovima. Ove suradnje također uključuju zajednički rad na razvoju fintech regulative, čime se jača konkurentnost i inovativnost bankarskog sektora u Hrvatskoj, na tragu njegovoga natprosječnog udjela u investicijama u intelektualnu imovinu.

Najveću korist od digitalizacije imaju klijenti - potrošači

% populacije koja koristi internet za obavljanje bankarskih usluga 2022.

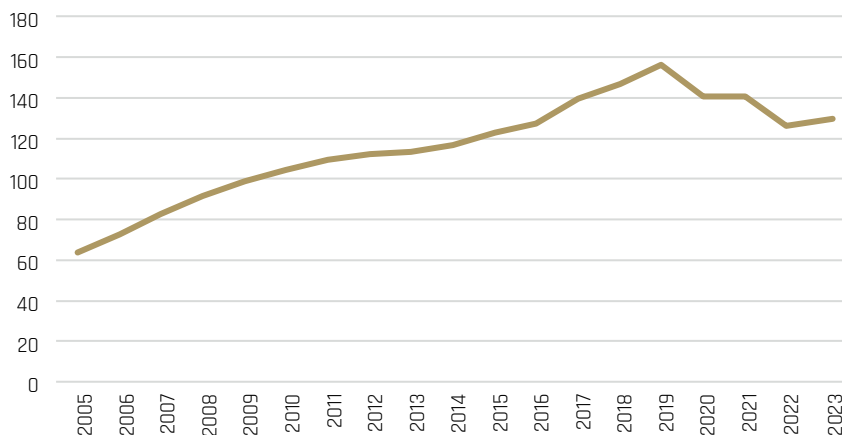

Izvor: Eurostat

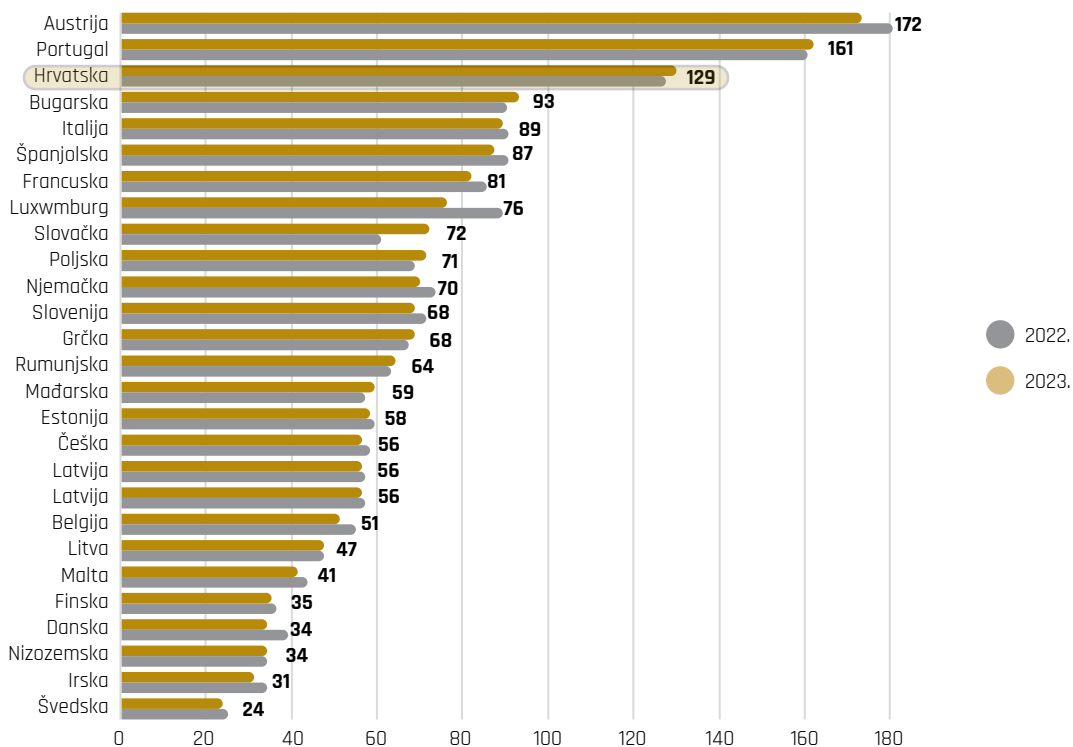
Investicije banaka u nove tehnologije omogućile su poboljšanje ponude koja je zaslužna za dobar položaj Hrvatske u usporedbi s drugim članicama EU na sličnom stupnju socioekonomskog razvitka prema korištenju interneta za obavljanje bankarskih usluga. Hrvatska je prema ovom pokazatelju nedaleko od prosjeka EU, iza Slovenije i Portugala, a ispred zemalja poput Italije i Poljske za kojima inače zaostaje prema većini drugih socioekonomskih pokazatelja.

Tehnološke promjene mijenjaju distribucijske kanale

Broj bankomata na 100.000 odraslih stanovnika u Hrvatskoj

Broj bankomata na 100.000 odraslih 2022. i 2023.

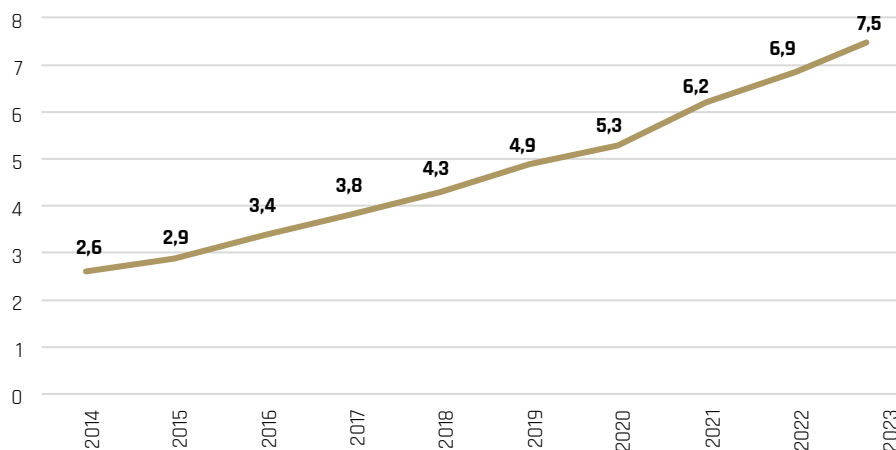

Izvor: MMF, Financial Access Survey, FAS

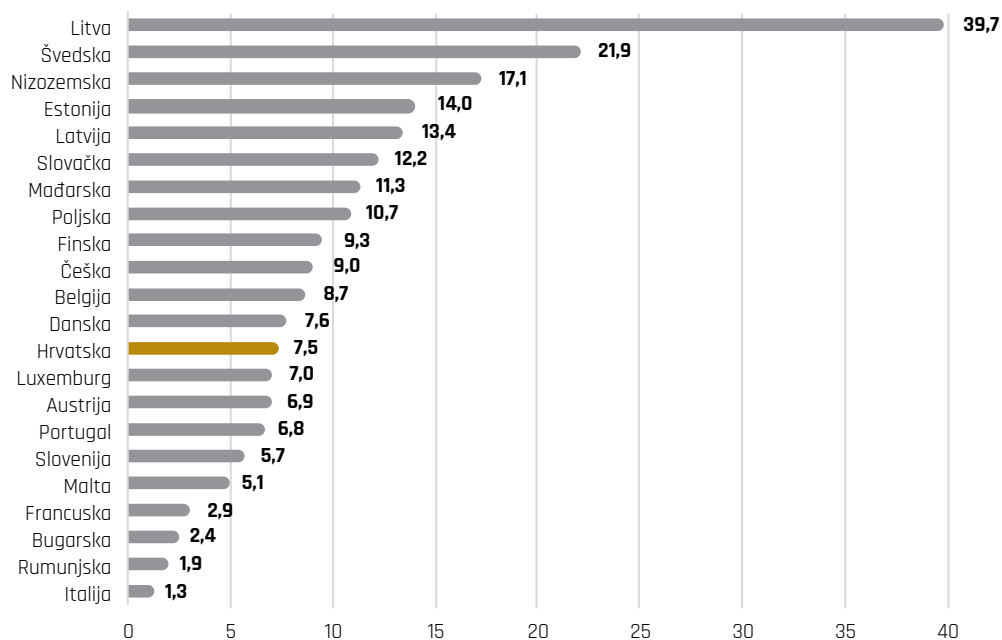
Hrvatska je 2023. imala treću najgušću mrežu bankomata u EU i pripada maloj skupini država članica nižeg stupnja razvitka u kojima se gustoća mreže bankomata povećala 2023. u odnosu na 2022. godinu. Mreže se uglavnom smanjuju zbog strukturnog pada potražnje za gotovinom. Najrazvijenije države članice EU, poput Švedske, Irske, Nizozemske i Danske, već se nalaze na europskome dnu prema pokazatelju gustoće bankomatske mreže zbog strukturnog pada potražnje za gotovinom. I u Hrvatskoj je započeo trend smanjenja gustoće, no turizam je važan faktor održavanja mreže, što se vidi iz činjenice da se na vrhu ljestvice gustoće uz Hrvatsku nalaze Austrija, Portugal, Bugarska, Italija i Španjolska - redom turističke zemlje.

U Hrvatskoj se brzo prihvaćaju nove tehnologije

Broj transakcija internet i mobilnim bankarstvom po stanovniku na mjesec u Hrvatskoj 2014.-2023.

Broj transakcija internet i mobilnim bankarstvom po stanovniku na mjesečnoj razini 2023.

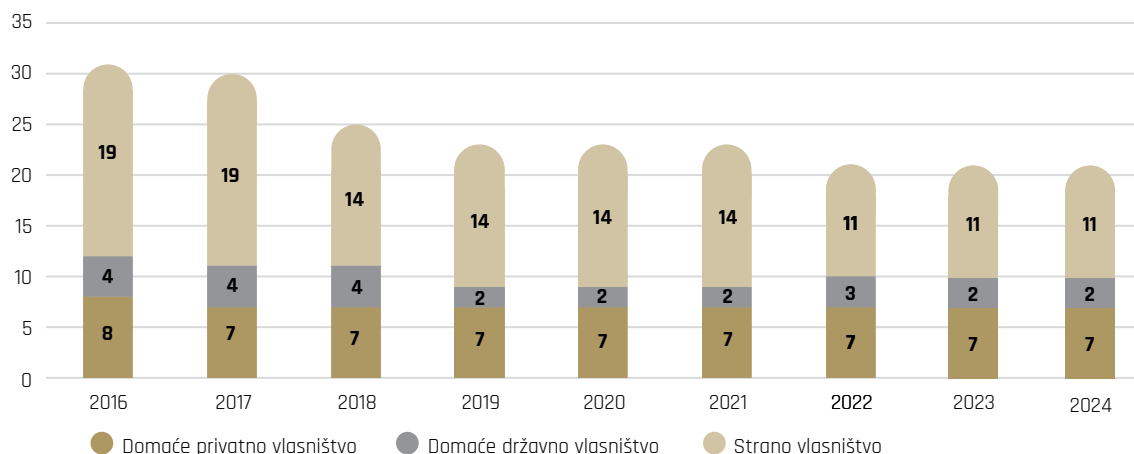

* Podaci za Sloveniju, Belgiju i Švedsku procijenjeni su na temelju trenda jer nema podataka za 2023.

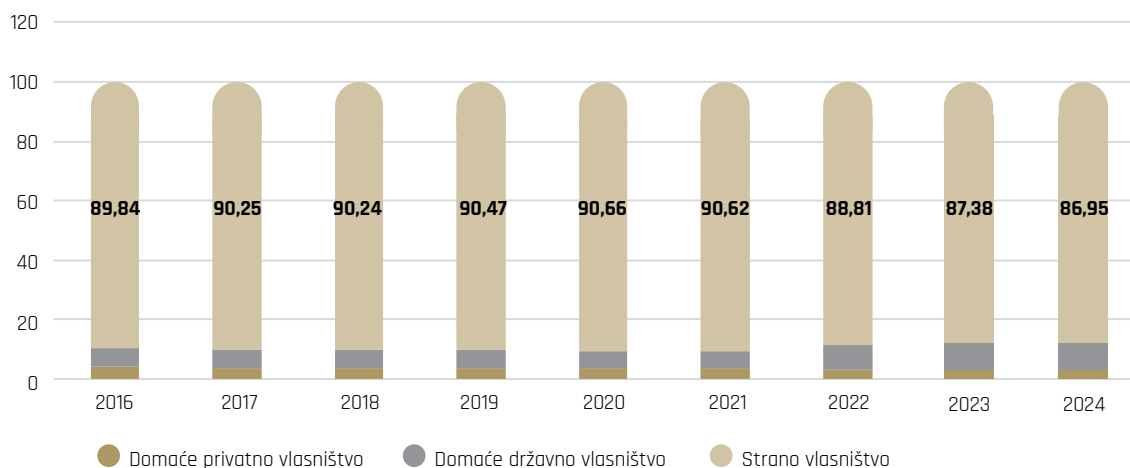
Izvor: MMF, Financial Access Survey, FAS, vlastiti izračun

Broj banaka i vlasnička struktura

Broj banaka i vlasnička struktura

Udjel banaka u ukupnoj imovini svih banaka prema vlasničkoj strukturi

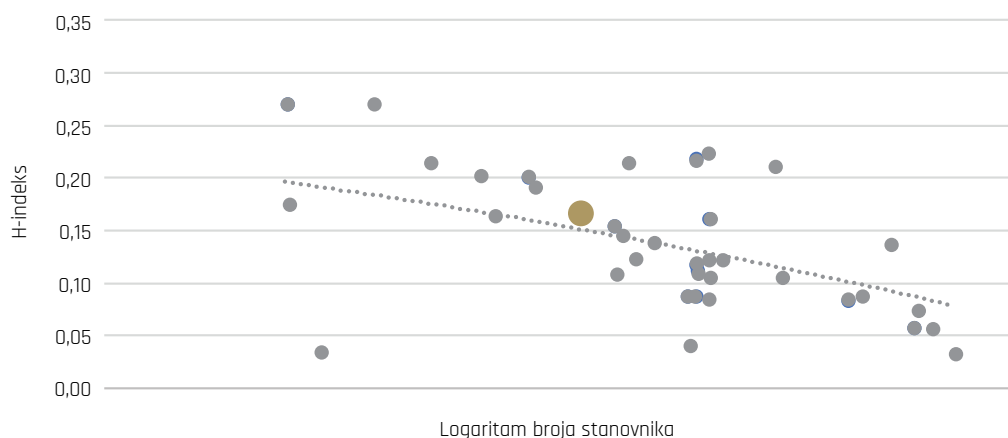

Izvor: HNB

Visoka produktivnost u sprezi s ulaganjima u tehnologiju rezultat je ranog procesa internacionalizacije hrvatskog bankarskog sustava koji je započeo oko 2000. godine. U zemlji od oko 3,9 milijuna stanovnika s 20 kreditnih institucija, od kojih je 11 članica međunarodnih bankovnih grupacija s udjelom u aktivi od oko 87% koji je blago smanjen u protekle tri godine, bankarski sustav može se smatrati konsolidiranim i zrelim sustavom koji je sposoban odgovoriti na izazove članstva Hrvatske u europodručju i poslovanja na jedinstvenom tržištu bankarske unije.

Konkurencija i koncentracija

**Broj stanovnika i H-indeks koncentracije banaka za članice EU 2023.
(Hrvatska - zlatni krug)**

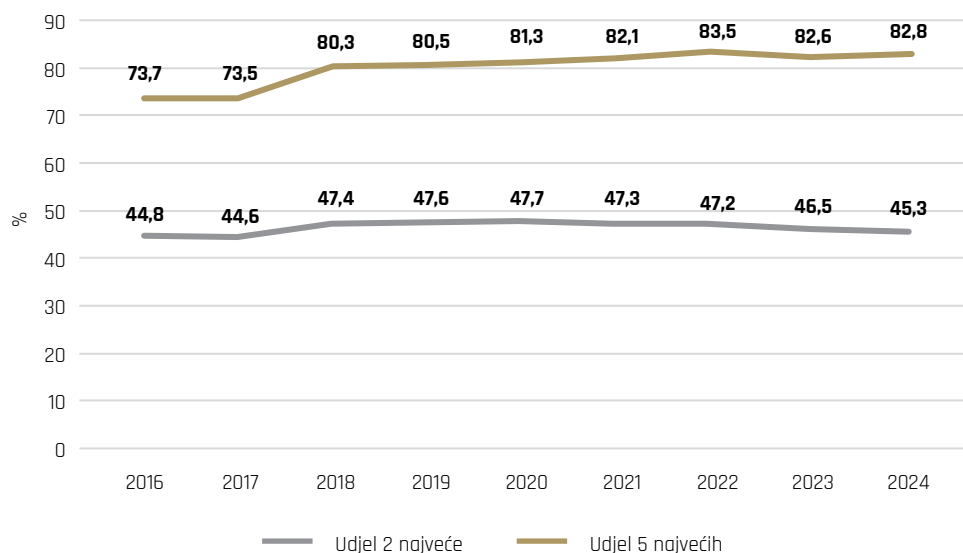

Izvor: Eurostat, ECB Data Portal

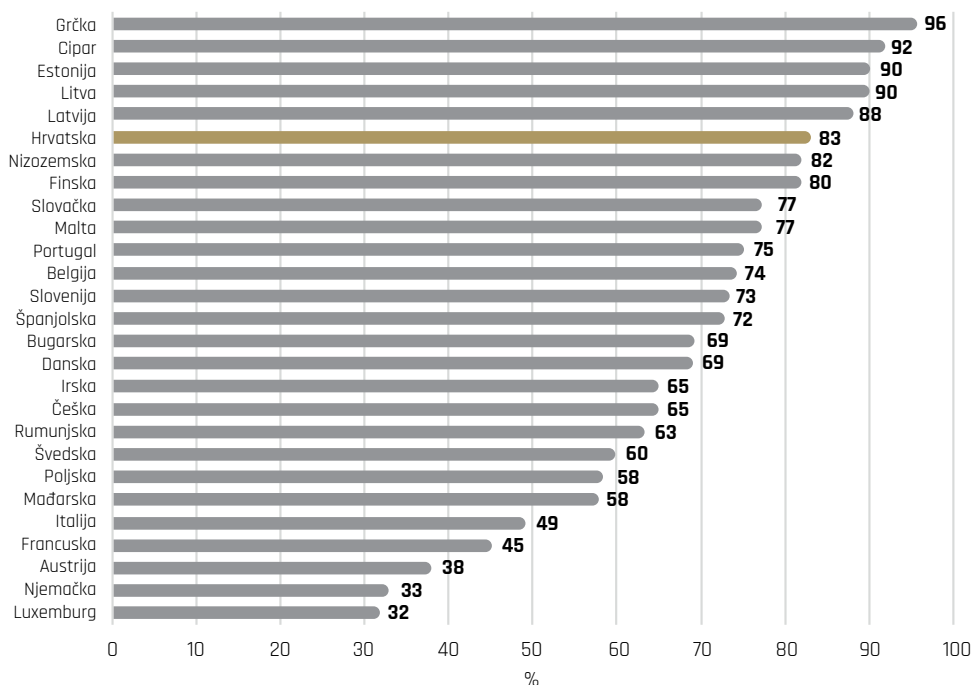
Prema H-indeksu tržišne koncentracije (zbroy kvadrata tržišnih udjela prema kriteriju aktive), koji iznosi 0,16, Hrvatska ima osmu najveću koncentraciju bankarskog tržišta u EU, što je očekivano s obzirom na broj stanovnika. Linija pokazuje negativnu korelaciju između veličine zemlje i koncentracije: mnogoljudne zemlje imaju manju tržišnu koncentraciju. Položaj blizu regresijskog pravca pokazuje da Hrvatska ima koncentraciju u bankarskom sustavu koja je približno jednaka očekivanoj vrijednosti s obzirom na veličinu zemlje.

Bez komparativno velike koncentracije

Tržišni udjeli vodećih banaka

Udjel 5 najvećih banaka prema ukupnoj aktivi 2023.

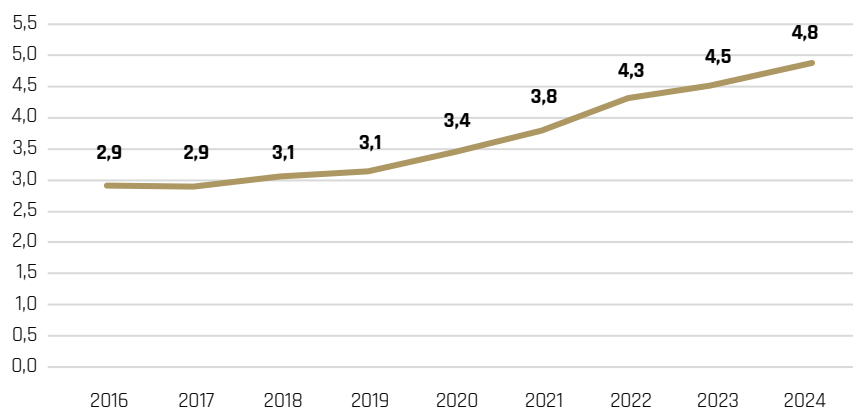

Izvor: HNB, ECB Data Portal

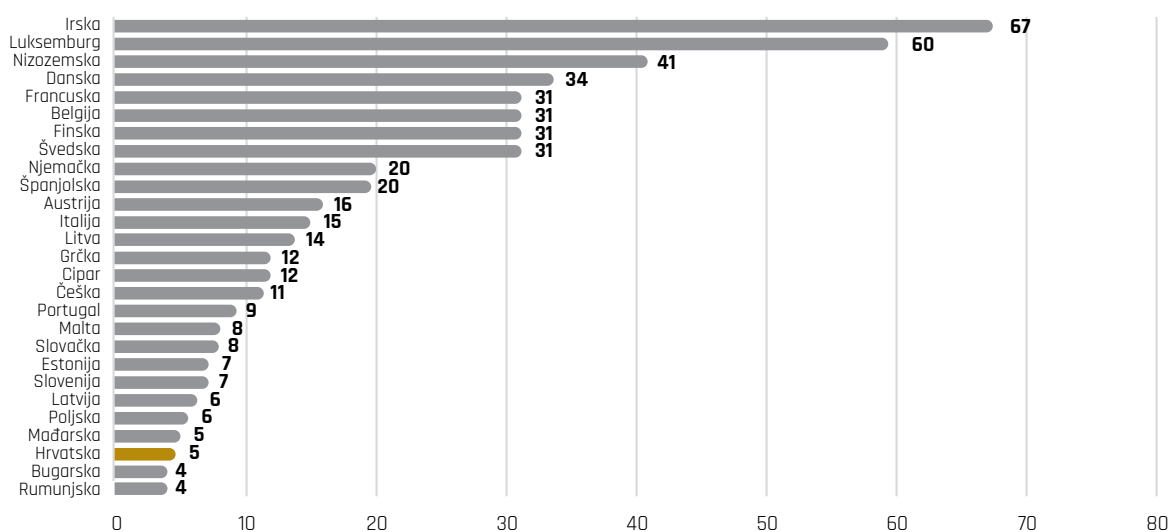
Dok je tržišni udjel 5 najvećih banaka stabilan, tržišni udjel 2 najveće banke nalazi se u blagom padu. To ukazuje na jačanje konkurencije unutar skupine vodećih banaka.

Imovina po zaposlenom (produktivnost)

Imovina banaka po zaposlenom u milijunima eura

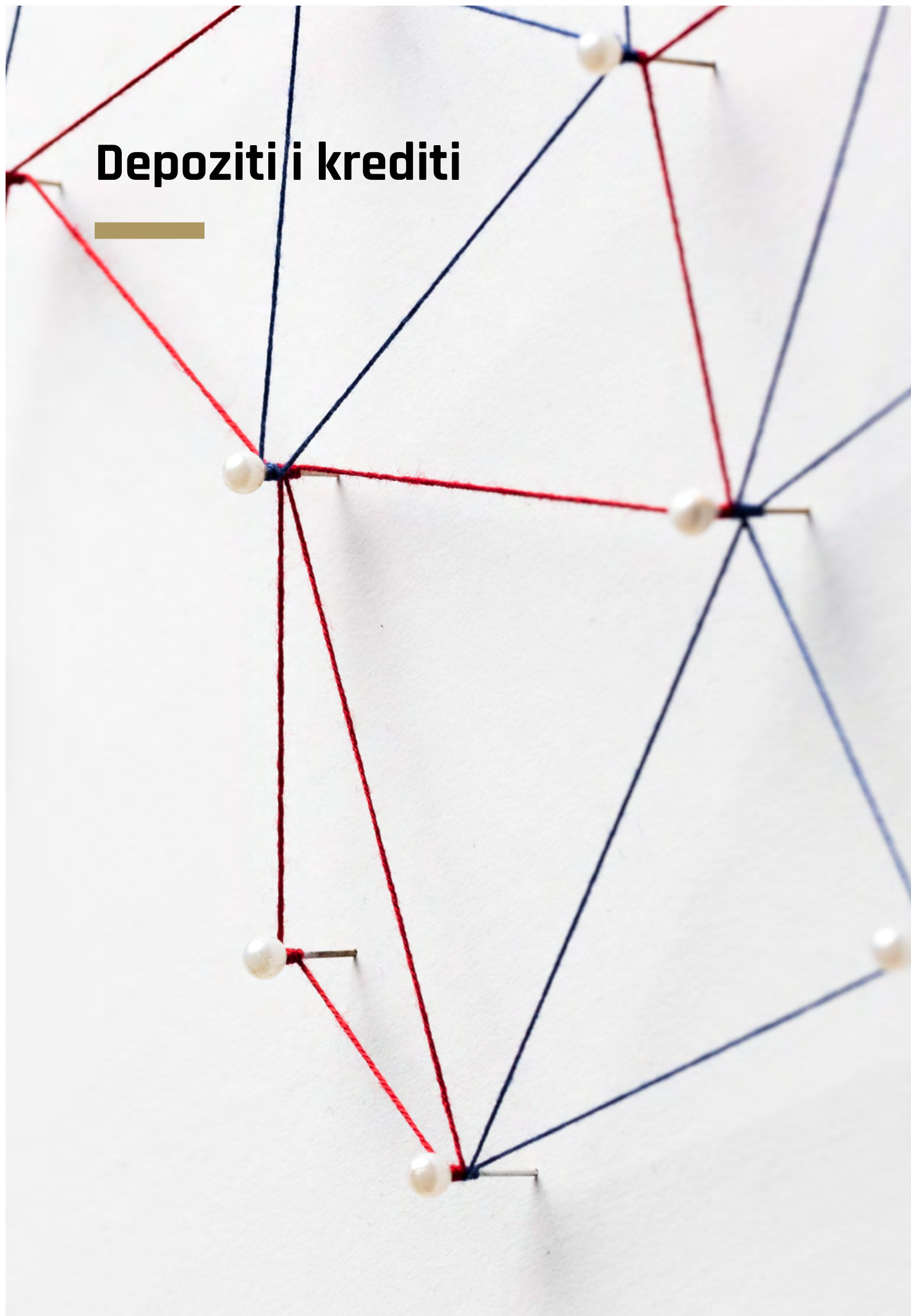
Imovina kreditnih institucija po zaposlenom u milijunima eura 2024.

Izvor: ECB Data Portal, vlastiti izračuni

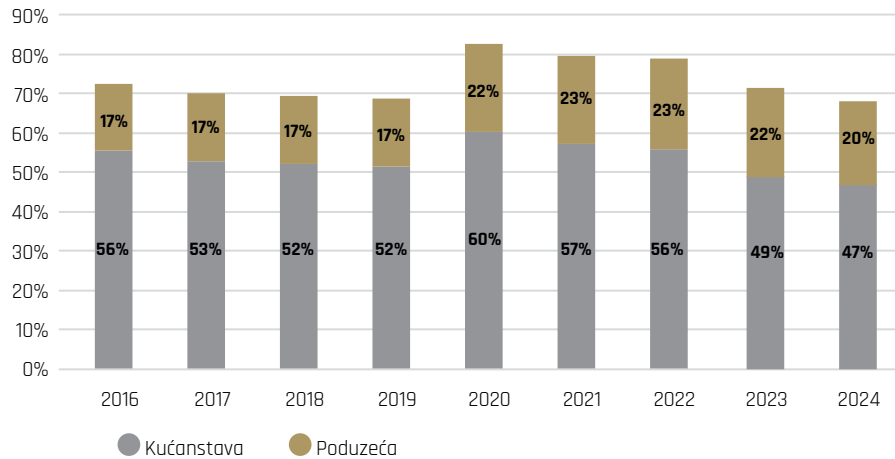
Nakon slabog rasta imovine po zaposlenom 2016.-2019. godine, rast se ubrzao od 2020. Značajne hrvatske banke ostvaruju veću imovinu po zaposlenom od Bugarske i Rumunjske. Razlog za relativno nizak omjer leži u komparativno niskoj zaduženosti svih sektora u Hrvatskoj.

Depoziti i krediti

Depoziti u % BDP-a

Depoziti u Hrvatskoj u % BDP-a, stanje na kraju godine

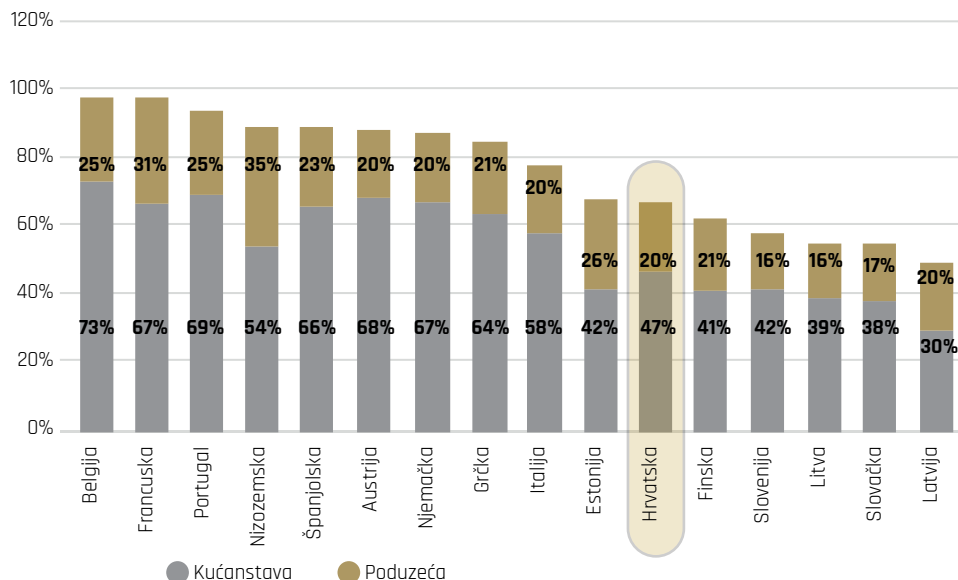
Napomena: pojam poduzeća u ovoj se analizi odnosi na metodološki koncept nefinancijskih društava

Izvor: ECB, vlastita obrada

Nakon dostizanja povijesnog maksimuma udjela depozita u BDP-u od oko 80% 2020. i 2021., visoka inflacija i diversifikacija ulaganja financijske imovine smanjili su ovaj udjel na 67%.

Depoziti u % BDP-a (nastavak)

Depoziti kućanstava i poduzeća u %BDP-a 2025.*

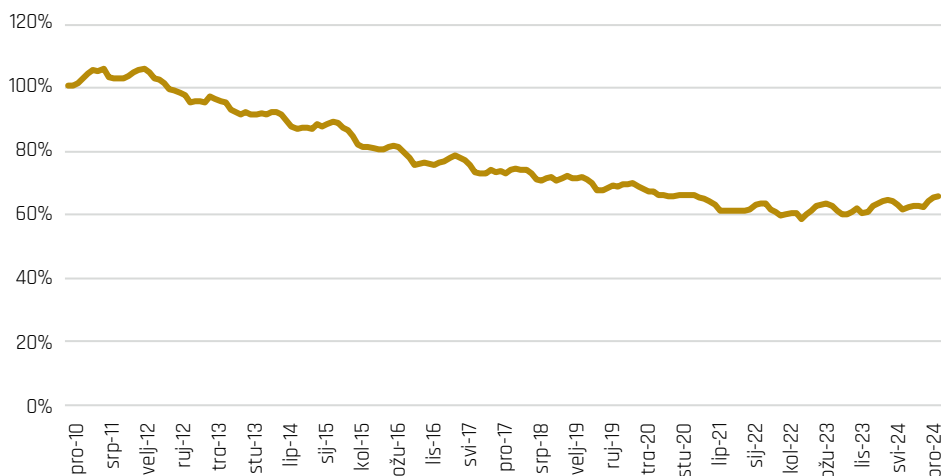
* Prikaz je bez Cipra, Malte i Luksemburga koji zbog malog broja stanovnika i otvorenosti imaju obilježja financijskih oaza s visokim omjerima iznad 100%, te bez Irske čiji je BDP iznimno visok, te je i omjer zbog toga iznimno nizak uslijed specifičnosti mjerenja doprinosa BDP-u velikih multinacionalnih korporacija koje imaju sjedišta u Irskoj.

Izvor: ECB, vlastita obrada

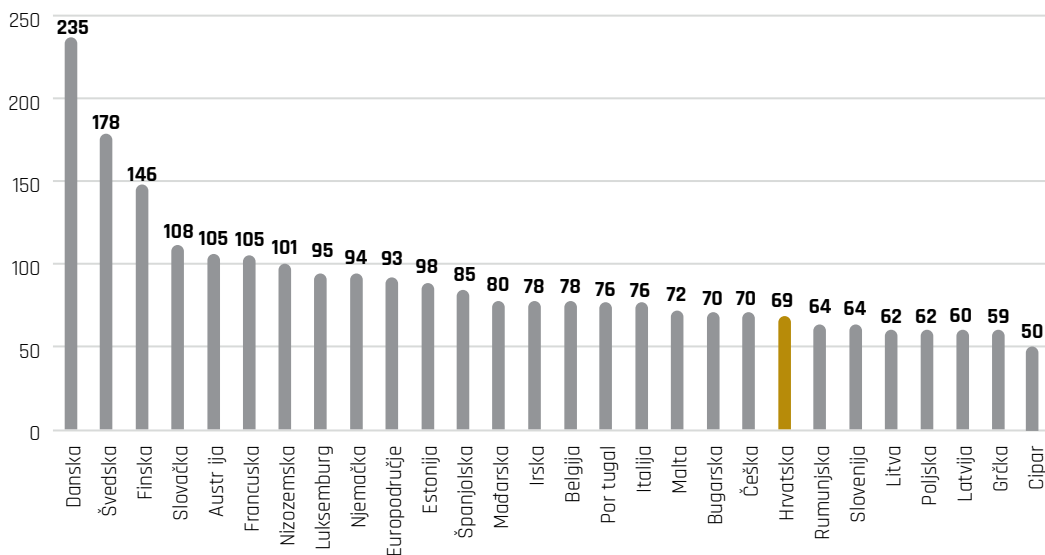
Uz vrijednost depozita od 67% BDP-a na kraju 2024., Hrvatska se smješta u skupini - intervalu 60-80%, zajedno sa Italijom, Estonijom, Finskom i Slovenijom.

Transformacija depozita u kredite

Omjer kredita i depozita u %
2010:01 - 2025:03

Omjer kredita i depozita u kreditnim
institucijama u %, 2024.

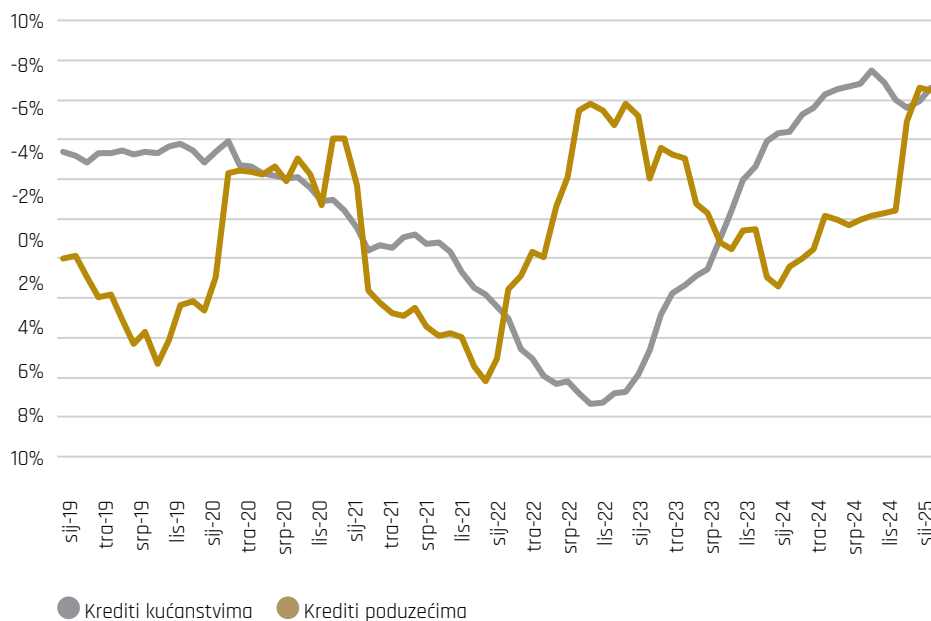

Izvor: HNB, tablica D1 (bez plasmana i depozita države) za kretanje u vremenu, ECB, vlastita obrada za međunarodnu usporedbu

Dugoročno razduživanje privatnog sektora u Hrvatskoj svelo je omjer kredita i depozita s iznad 100% pred 10 godina na stabilnih 60-70% u post-pandemijskom razdoblju. Hrvatska prema ovom omjeru pripada "donjem domu" u Europskoj uniji odnosno europodručju. To znači da su depoziti u visokom omjeru povrh kredita plasirani u likvidne i nisko rizične financijske instrumente što bankama daje iznimno visok stupanj likvidnosti i stabilnosti.

Početak novog kreditnog ciklusa

Stope rasta realnih neto kredita u odnosu na isti mjesec prethodne godine 2019:01 - 2025:03

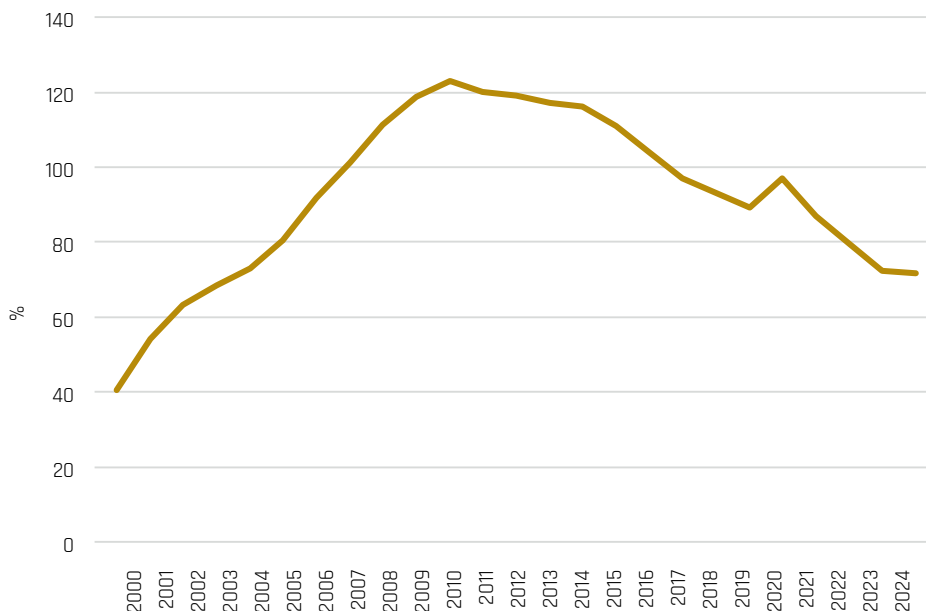

* Krediti su deflacirani indeksom potrošačkih cijena

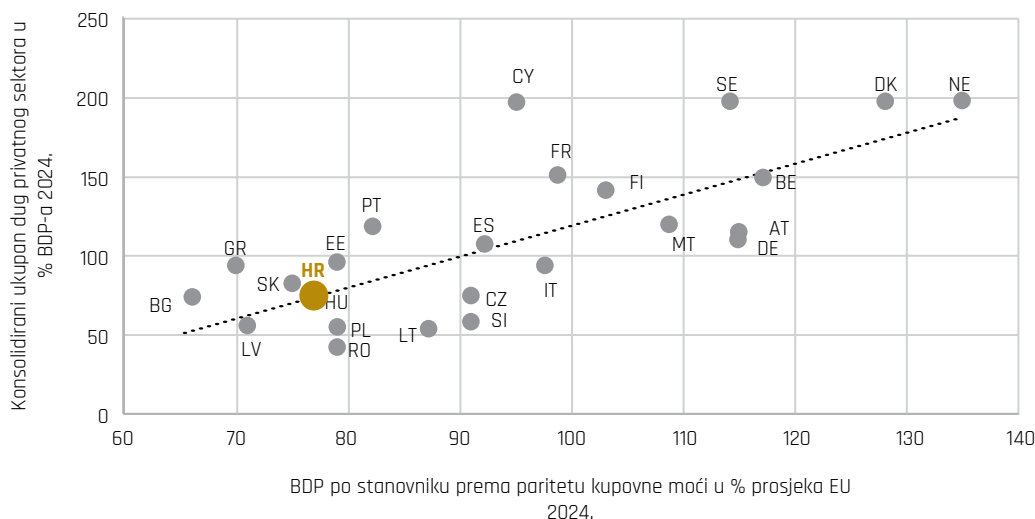
Izvor: HNB, vlastiti izračun

U financijskoj ravnoteži

Ukupan konsolidirani dug privatnog sektora u % BDP-a u Hrvatskoj 2000.-2024.

Dug privatnog sektora u % BDP-a u odnosu na stupanj gospodarskog razvitka 2022.

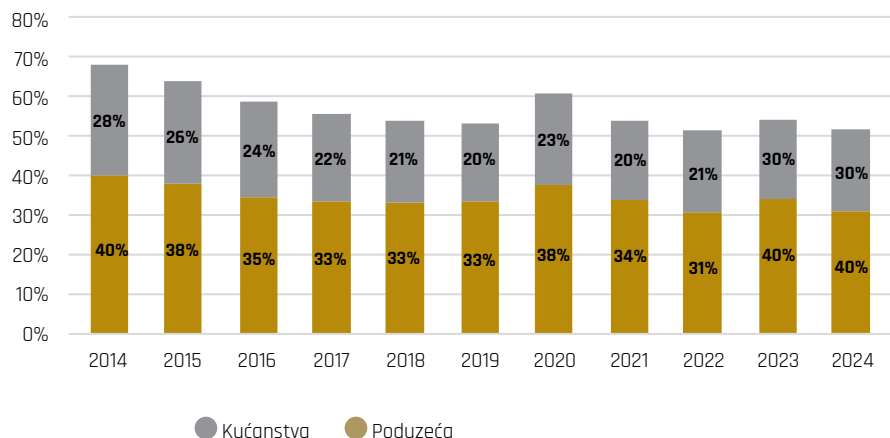
*Podaci za 2023. za zemlje koje u trenutku analize još nisu dostavile podatke za 2024. godinu

Izvor: Eurostat, MIP pokazatelji, bez Irske i Luksemburga

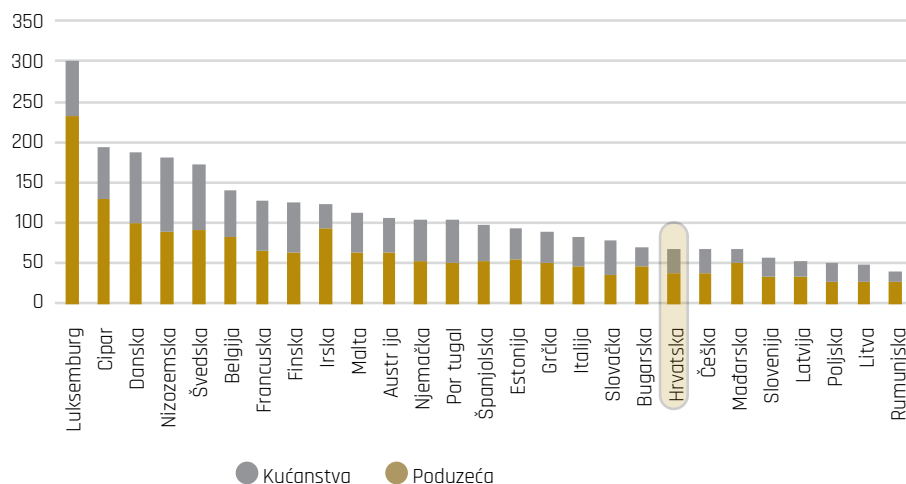
Ukupan konsolidirani dug privatnog sektora u % BDP-a i dalje je nizak (72%) na kraju dugog razdoblja razduživanja i nalazi se na razini na kojoj se nalazio i 2003.-2004. godine. U razmjeru prema dostignutom stupnju gospodarskog razvitka nalazi se oko očekivane vrijednosti koja je predstavljena regresijskom linijom.

Kreditni kućanstvima i poduzećima u % BDP-a

Kreditna zaduženost poduzeća i kućanstava u % BDP-a u Hrvatskoj 2016.-2024.

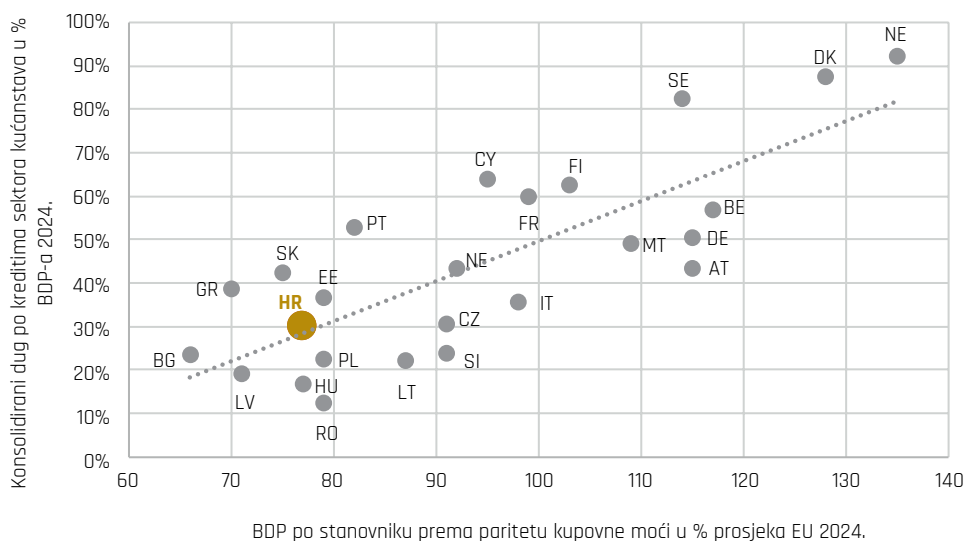
Kreditna zaduženost poduzeća i kućanstava u % BDP-a u EU 2024.

Izvor: Eurostat, MIP pokazatelji

Prema pokazatelju konsolidirane zaduženosti na temelju kredita, hrvatska poduzeća i kućanstava nalaze se u skupini koja je referentna u razvojnog smislu - uključuje Slovačku, Bugarsku, Češku i Mađarsku.

Kreditni kućanstvima i BDP: ravnoteža i potencijal

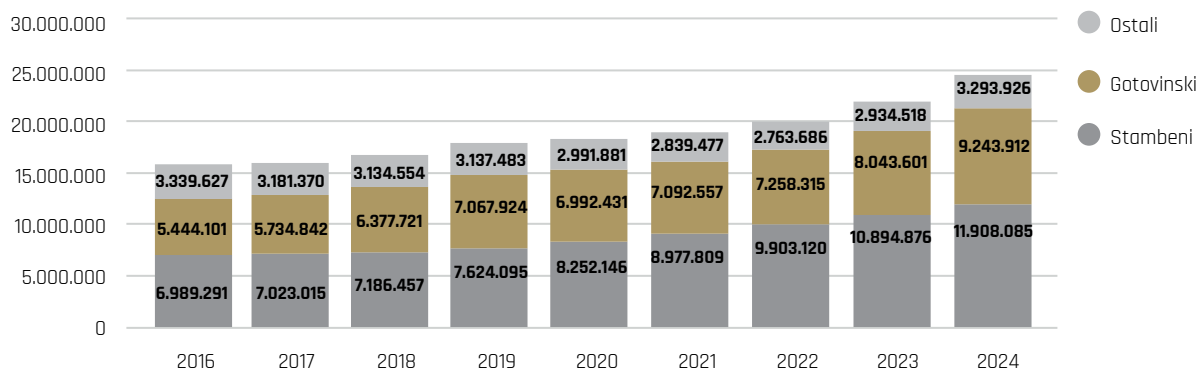
*Napomena: europodručje bez Irske i Luksemburga zbog specifičnosti mjerenja BDP-a

Izvor: Eurostat, MIP pokazatelji

Kada se krediti u % BDP-a (30,2% je omjer za kredite sektora kućanstva) ocjenjuju u odnosu na dostignutu razinu gospodarskog razvitka, uočava se da su krediti oko ravnotežne (očekivane) razine s obzirom na dostignuti stupanj gospodarskog razvitka. U Hrvatskoj postoji dugoročan potencijal za rast kredita iznad stope rasta BDP-a.

Namjenska struktura kredita kućanstvima

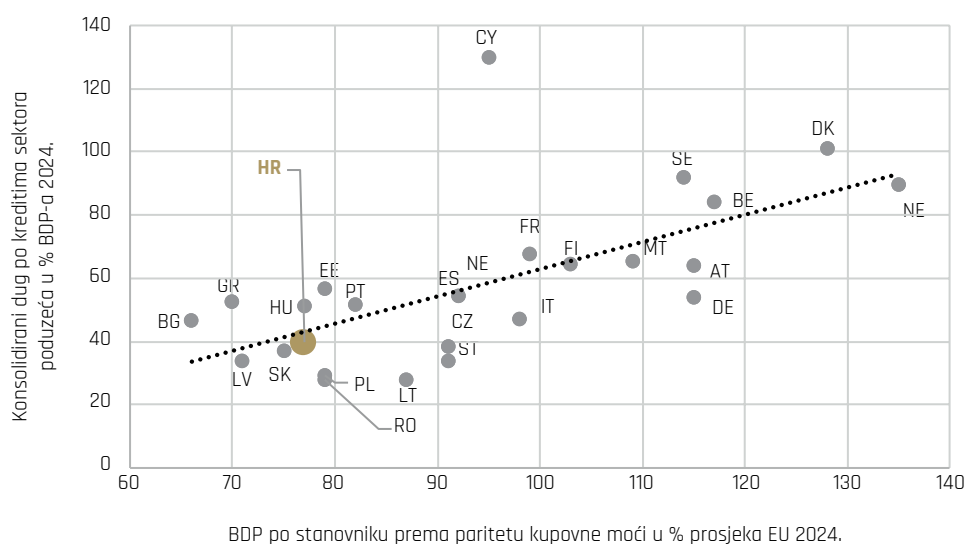
Struktura bruto kredita kućanstvima u 000 eura 2016.-2024.

Izvor: HNB, SV3

Udjel stambenih u ukupnim bruto kreditima kućanstvima bio je na maksimumu 2022. (49,7%). Nakon ubrzanja rasta gotovinskih kredita 2023.-2024., udjel stambenih kredita smanjen je na 48,7%.

Kreditni poduzećima i BDP: ravnoteža i potencijal

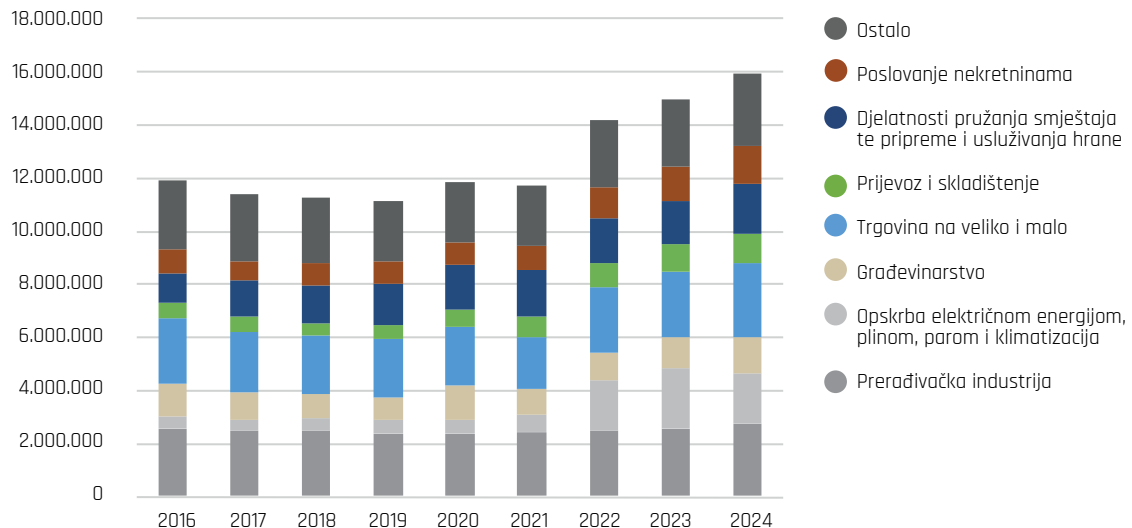

*Napomena: europodručje bez Irske i Luksemburga zbog specifičnosti mjerenja BDP-a
Izvor: Eurostat, MIP pokazatelji

Kreditna zaduženost poduzeća u postotku BDP-a (39,7%) niža je od ravnotežne (očekivane) s obzirom na dostignuti stupanj gospodarskog razvitka. U Hrvatskoj postoji dugoročan potencijal za rast kredita iznad stope rasta BDP-a, kao što je objašnjeno u [HUB Analizi 79: Razduženi](#).

Sektorska struktura kredita poduzećima

Struktura bruto kredita poduzećima u 000 eura
2016.-2024.

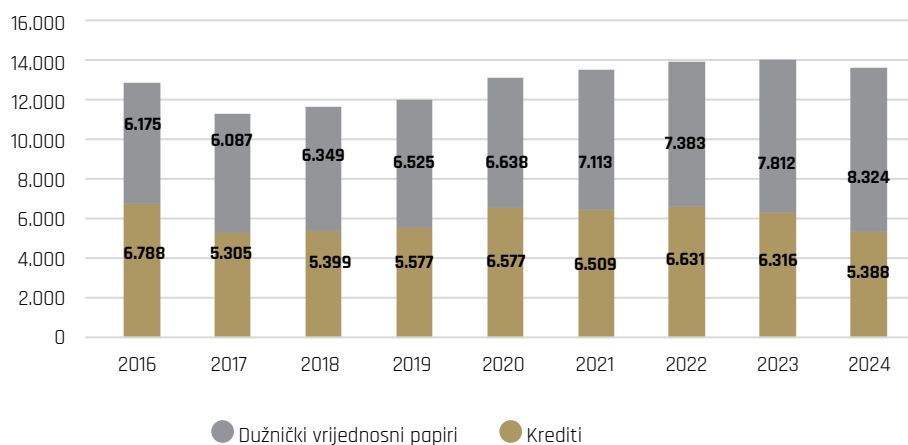

Izvor: HNB, SV3

Struktura kreditiranja poduzeća prema djelatnostima u Hrvatskoj je dugoročno postojana, uz dominaciju kredita u sektorima industrije i trgovine. Od 2022. godine pojavljuje se značajniji udio kredita sektoru opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom.

Plasmani sektoru opće države

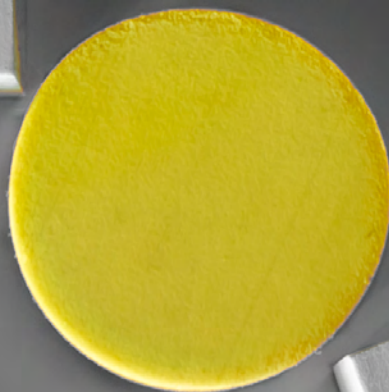
Potraživanja banaka od sektora opće države u milijunima eura 2016.-2024.

Izvor: HNB

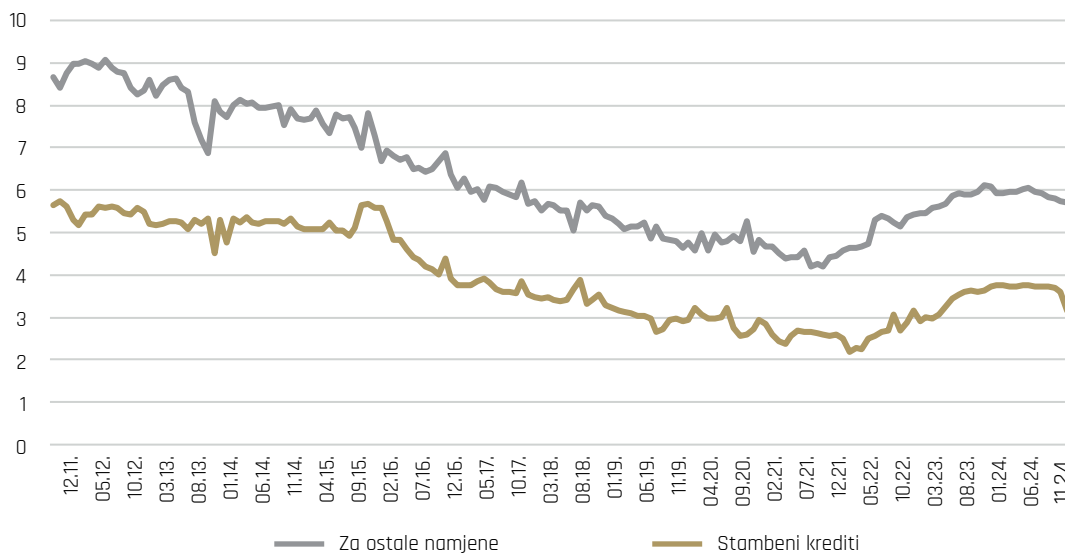
Ova vrsta plasmana čini oko 16% BDP-a i oko 28% ukupnog bruto javnog duga Republike Hrvatske. Uz koncentraciju ove vrste potraživanja u državnim obveznicama, banke uz mirovinske fondove čine najvažnije pojedinačne kreditore države.

Kamatne stope i naknade

Kamatne stope na kredite stanovništvu

Prosječne kamatne stope na nove stambene i kredite za ostale namjene 2011:12 - 2025:03

Izvor: HNB

Kamatne stope su ponovo u padu nakon što je započelo smanjenje kamatnih stopa u Eurosustavu. Smanjenje je posebno izraženo kod stambenih kredita.

Dostupnost stambenih kredita

Mjesečna rata otplate stambenog kredita s rokom dospelja 25 god.
uz prosječni EKS i prosječna neto plaća

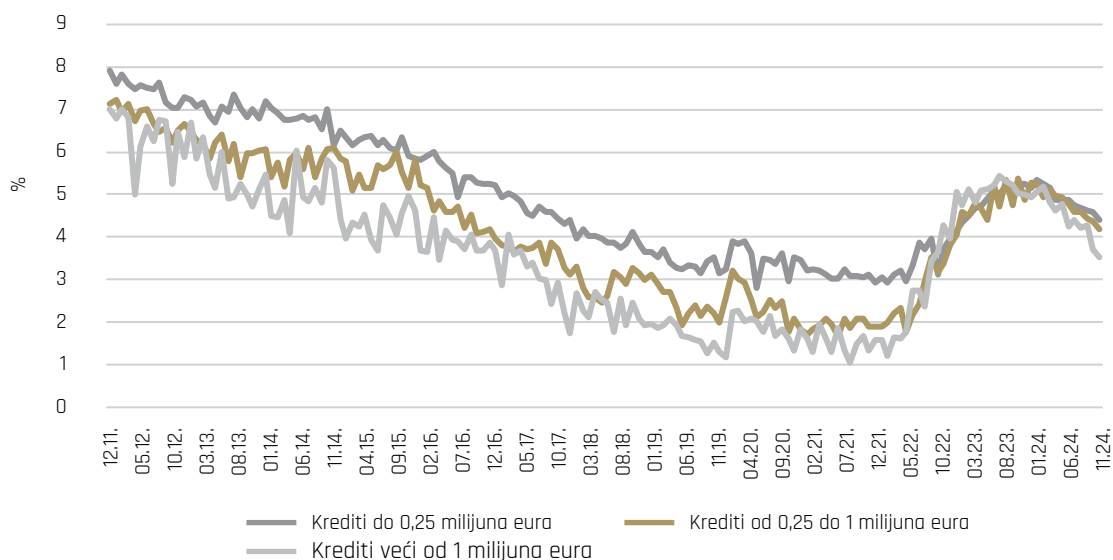
	2017:01	2020:01	2022:01	2025:01	2025:03
Glavnica u EUR	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Kamatna stopa EKS	4,82%	3,37%	2,98%	3,94%	3,31%
Mjesečna rata u EUR	852	737	707	781	732
Prosječna neto plaća u EUR*	775	871	966	1.361	1.416
Mjesečna rata / plaća	109,9%	84,6%	73,2%	57,4%	51,7%

*Isplata u mjesecu za prethodni mjesec, izvor: DZS

Napomena: neslužbeni izračun uz pomoć funkcije PMT u Excelu

Kamatne stope na kredite poduzećima

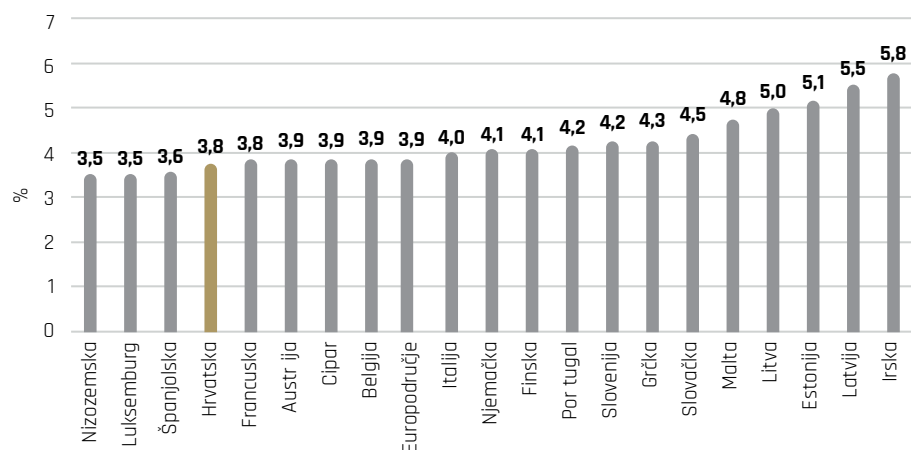
Prosječne kamatne stope na novoodobrene kredite
poduzećima 2011:12 - 2025:03

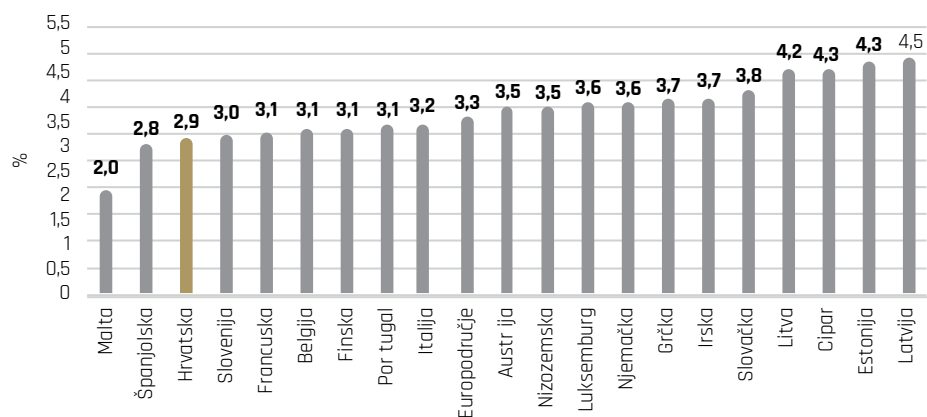
Izvor: HNB

Ukupan trošak posudbi* u europodručju

Ukupan trošak posudbi za poduzeća, ožujak 2025.

Ukupan trošak posudbi za kućanstva za kupnju
nekretnine, ožujak 2025.

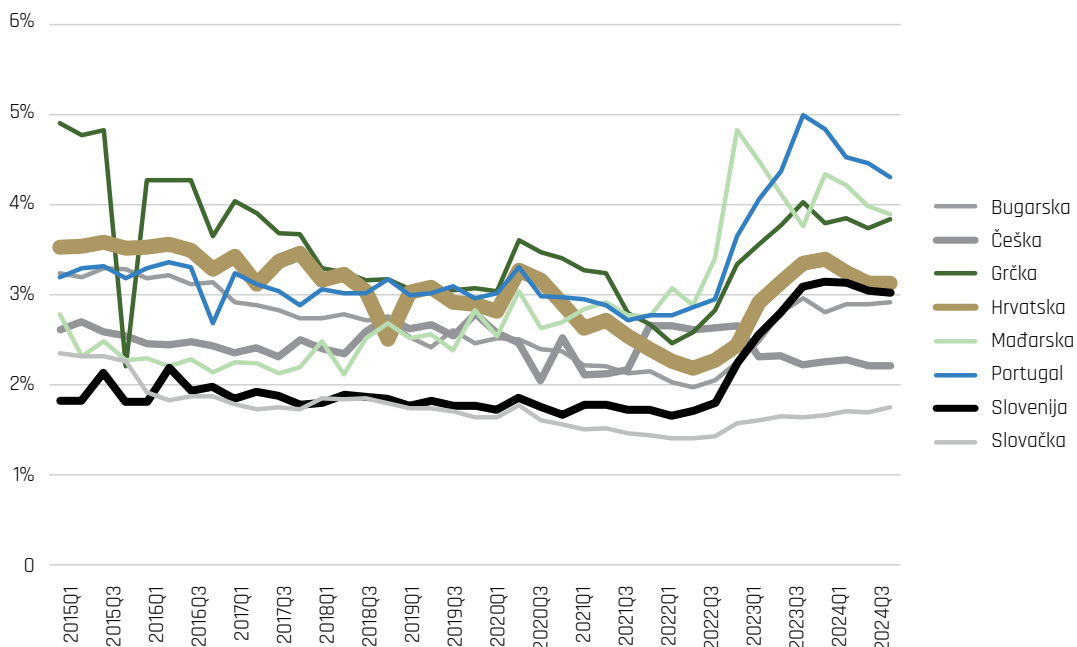
*Eng. cost of borrowing

Izvor: ECB Data Portal

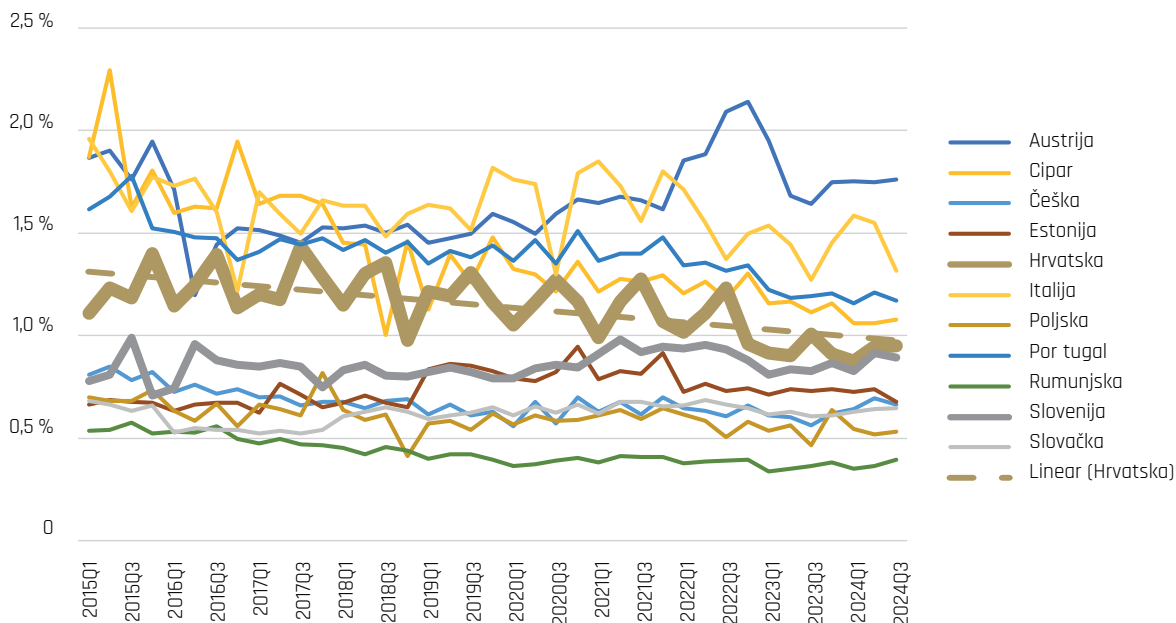
Vagani prosjek kamatnih stopa svih kredita iste vrste u Hrvatskoj je u ožujku 2025. bio četvrti najniži u europodručju za kredite poduzećima i treći najniži za kredite kućanstvima za kupnju nekretnine.

Neto kamatni prihod i naknade

Udjel ukupnog neto kamatnog prihoda u BDP-u 2015.-2024.

Udjel ukupnog neto prihoda od provizija i naknada u BDP-u 2015.-2024.

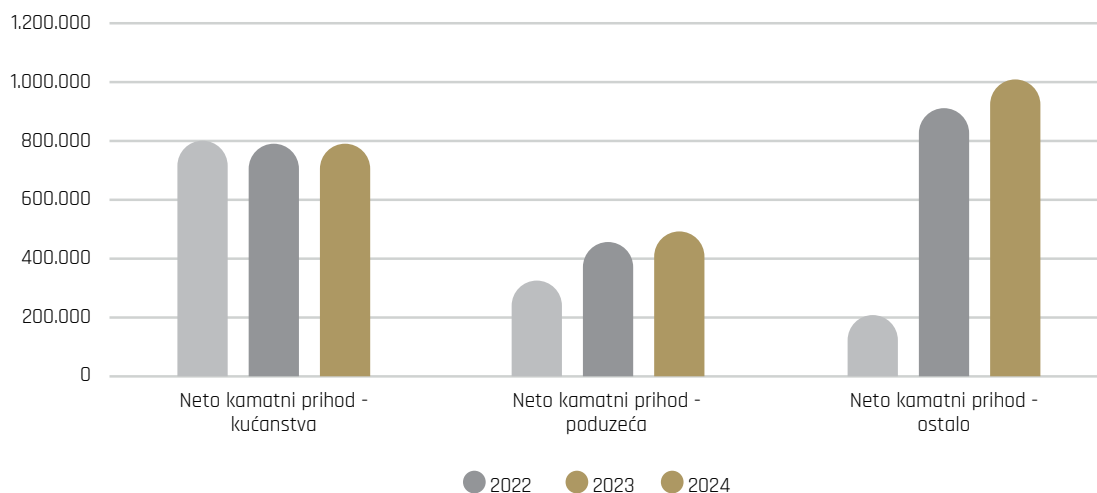

Izvor: DZS, ECB Data Portal

Omjeri neto kamatnog prihoda i BDP-a i neto prihoda od naknada i provizija i BDP-a konvergirali su u Hrvatskoj i Sloveniji. Prvi omjer je rastao tijekom zadnjeg ciklusa rasta kamatnih stopa Eurosustava i sada se ponovo nalazi u padu prema razini ispod 3%, dok se drugi omjer nalazi u dugoročnom padu prema razini od 0,75%.

Struktura neto kamatnog prihoda

Neto kamatni prihod po glavnim sektorima
2022.-2024. u 000 EUR

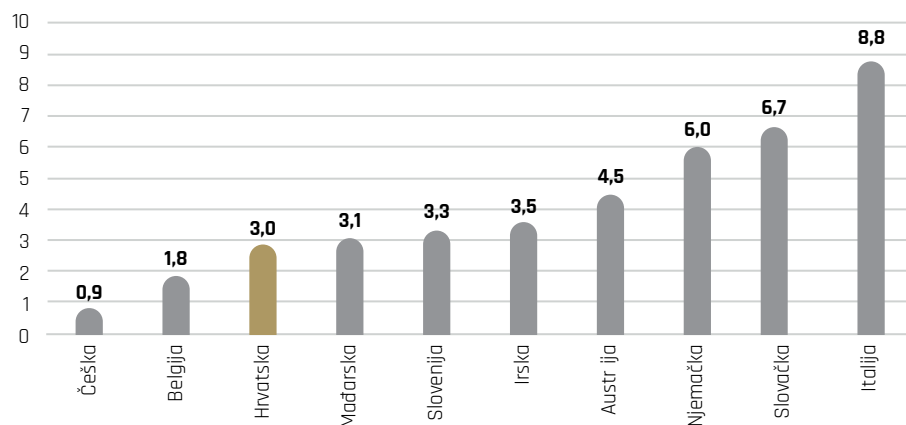

Izvor: HNB, vlastiti izračun

Neto kamatni prihod u poslovima banaka s kućanstvima nije se značajnije mijenjao u protekle dvije godine. Blagi rast zabilježen je u poslovima s poduzećima, a glavina (83%) povećanja ostvarena je u poslovima s ostalim sektorima, što objašnjavamo rastom kamatnih stopa u Eurosustavu. Veoma likvidne banke ostvarile su veći prihod od kamata na viškove rezervi likvidnosti.

Konkurentne naknade

Mjesečna naknada za vođenje računa i mobilno bankarstvo u odabranim zemljama u EUR*

*Zemlje uključene u studiju naknada Ernst & Young

Izvor: Ernst & Young

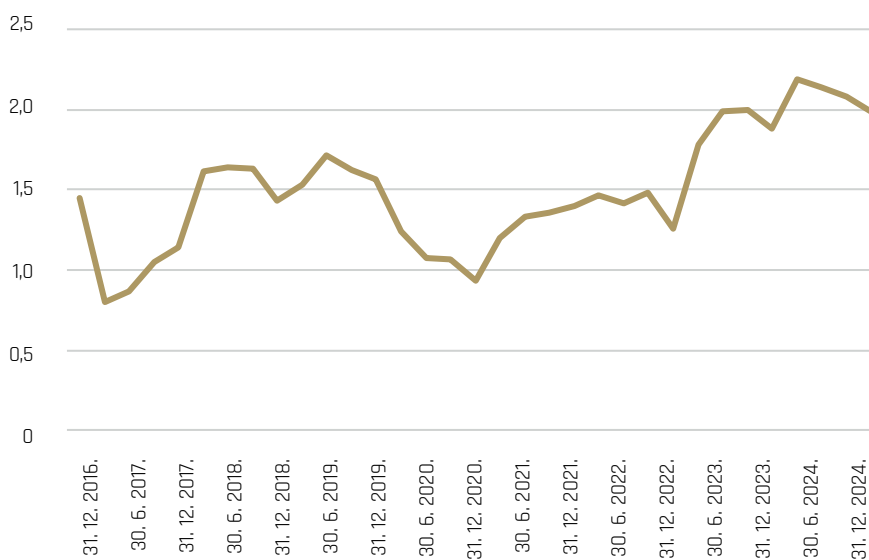
Profitabilnost i efikasnost poslovanja

Međunarodne usporedbe temelje se na podacima Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (eng. European Banking Authority, EBA) kako bi se osigurala usporedivost metodologija. Podaci obuhvaćaju najveći dio bankarskih sustava koji su pod nadzorom Jedinstvenog nadzornog mehanizma (eng. Single Supervisory Mechanism, SSM). Moguće su razlike u odnosu na podatke iz nacionalnih izvora jer statistika EBA-e uključuje značajne banke i metodološke prilagodbe nacionalnih podataka. Fokus na značajne banke ne mijenja odnose među zemljama i zaključke koji se iz tih odnosa izvode. Upravo značajne banke najviše utječu na ponašanje sustava na nacionalnoj razini i određuju ishode i financijske rezultate sektora u cjelini. Vremenske serije koje se odnose na Hrvatsku konstruirane su na temelju nacionalnog izvora (HNB).

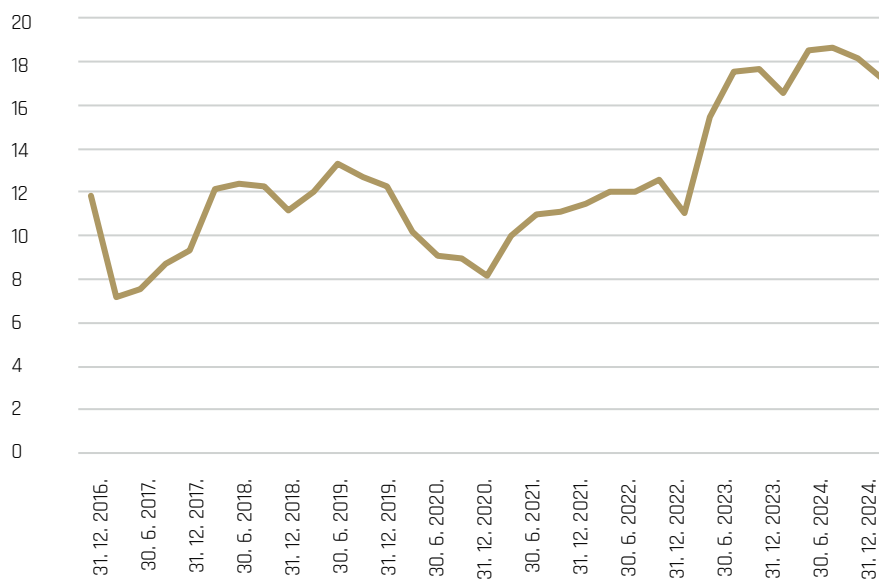

Povrat na imovinu (ROA) i kapital (ROE)

Prinos na imovinu (ROA) 2016.-2024. u %

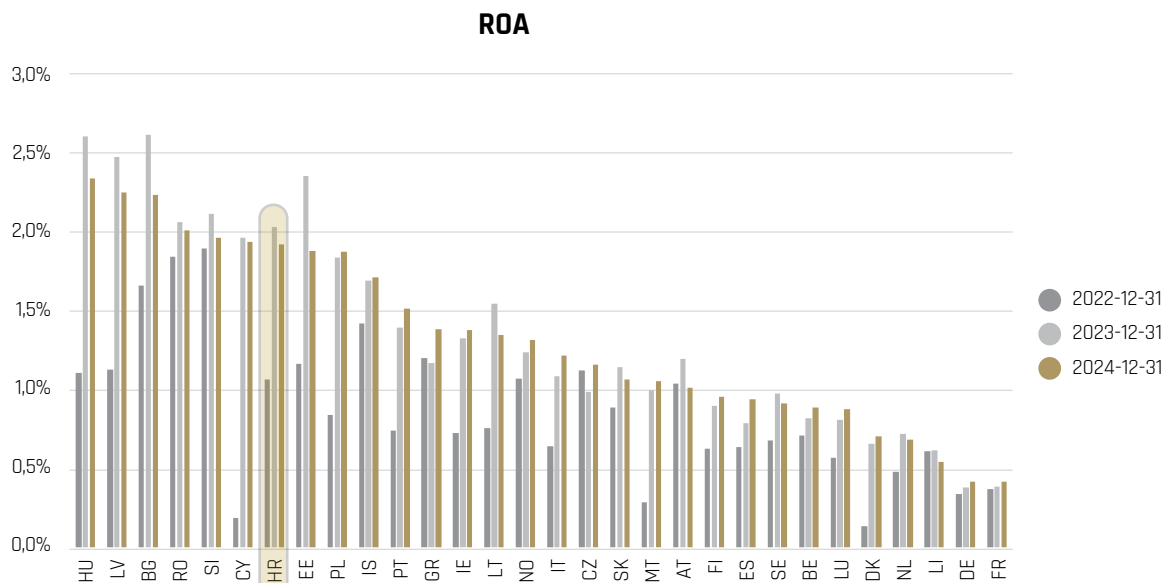

Prinos na kapital (ROE) 2016.-2024. u %

Izvor: HNB

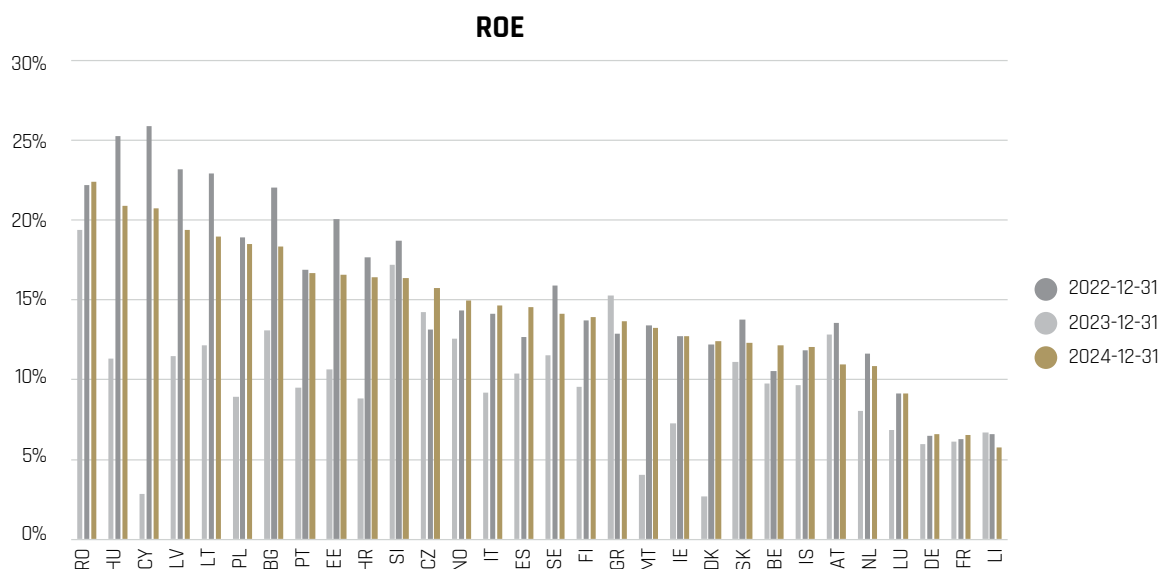
ROA u međunarodnoj usporedbi

Vrhunac omjera profitabilnosti, koji objašnjavamo rastom kamatnih stopa na viškove likvidnosti u Eurosustavu, u proteklom je ciklusu ostvaren u prvom tromjesečju 2024. U preostalom dijelu prošle godine, nakon što je započelo smanjivanje kamatnih stopa Eurosustava, započeo je i pad stopa povrata. Pad će biti nastavljen, te će se omjeri profitabilnosti ubrzo normalizirati.

Izvor: EBA

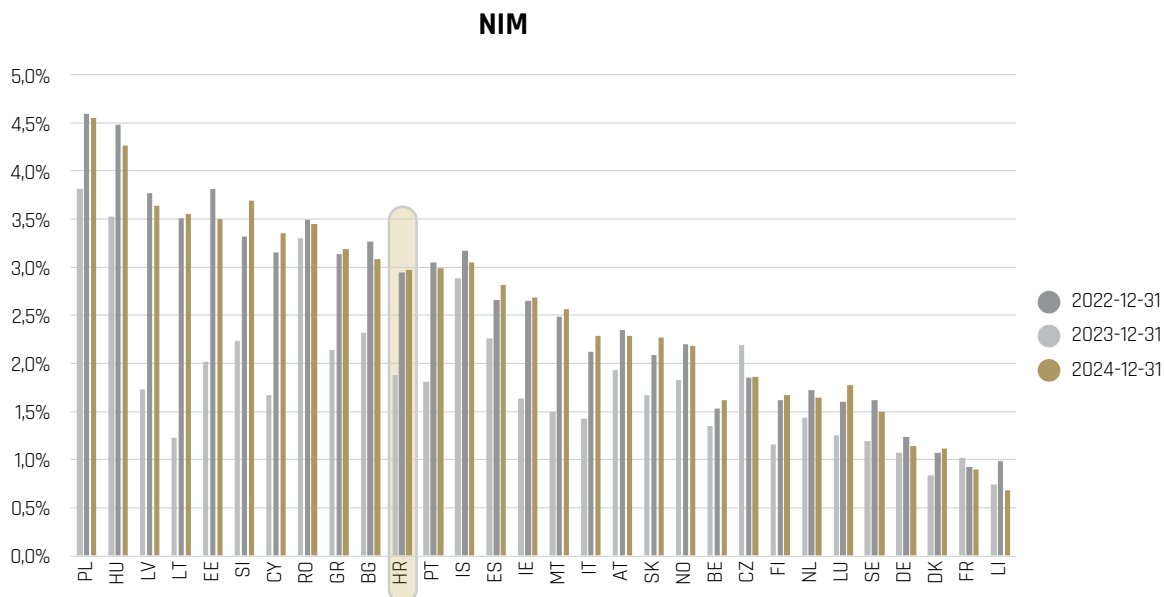
ROE u međunarodnoj usporedbi

Izvor: EBA

Hrvatske banke imale su deseti najveći povrat na kapital (eng. ROE) među promatranim zemljama, čija se visina nalazi između Portugala, Estonije, Slovenije i Češke. Kao i kod ROA, 2023. je zabilježeno osjetno povećanje u odnosu na 2022. godinu, nakon čega je u toku 2024. započeo pad, što je povezano s kamatnim ciklusom u Eurosustavu.

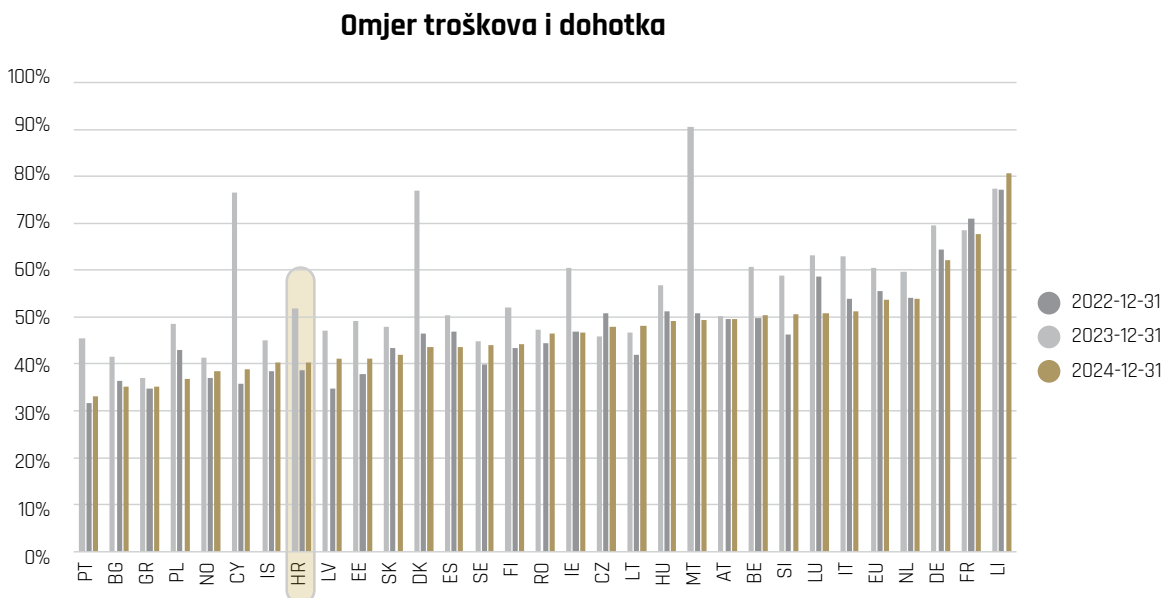
Neto kamatna marža (eng. NIM)

Izvor: EBA

Hrvatske banke ostvarile su neto kamatnu maržu marginalno nižu od 3,0%, čime zauzimaju jedanaesto mjesto među promatranim zemljama, između Grčke, Bugarske, Portugala i Islanda.

Efikasnost: eng. *cost-income*

Izvor: EBA

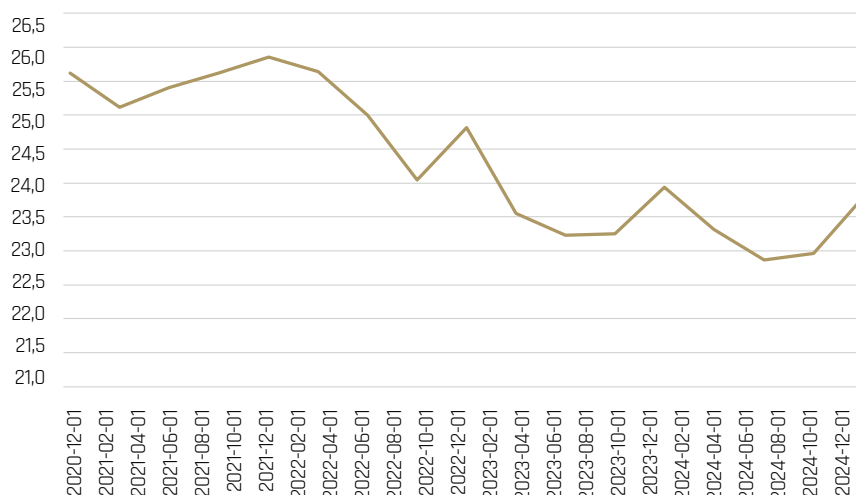
S omjerom troškova i dohotka oko 40%, hrvatske banke nalaze se u skupini efikasnih sustava na osmom mjestu među promatranim zemljama, između Cipra, Islanda, Latvije i Estonije.

Stabilnost i kvaliteta

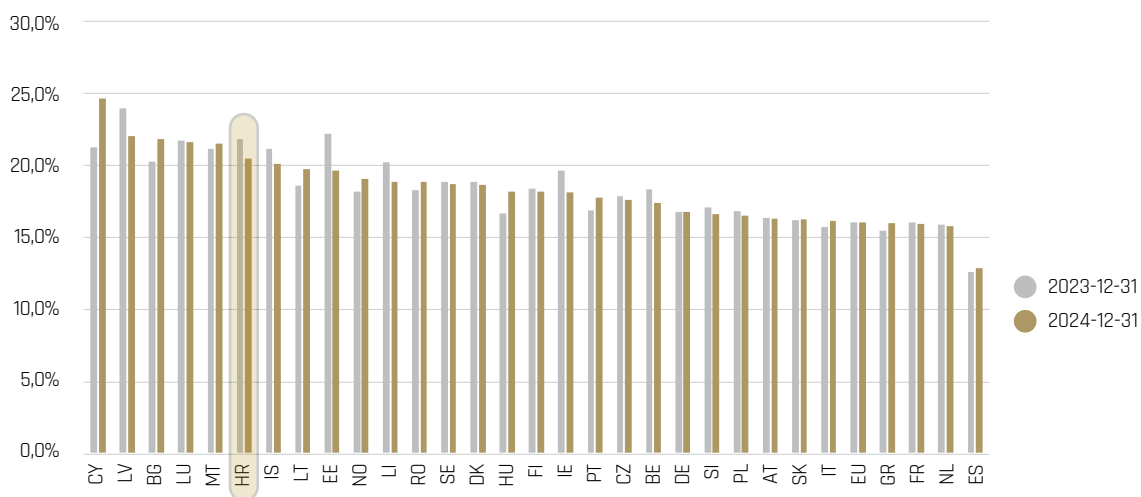

Adekvatnost kapitala

Stopa ukupnoga kapitala 2020.-2024. u %

OMJER KAPITALA CET1

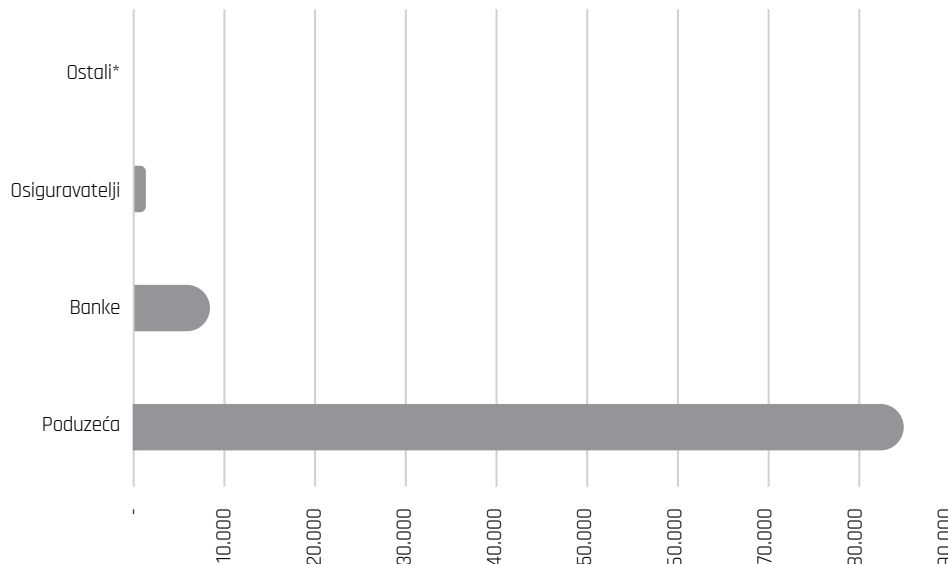

Izvor: HNB, EBA

Sa stopom ukupnoga kapitala od gotovo 24% i vrlo visokim udjelom najkvalitetnijeg osnovnog kapitala, hrvatske banke su na kraju 2024. godine imale šesti najviši stupanj kapitalizacije u Europi.

Angažirani kapital u gospodarstvu

Angažirani kapital i rezerve 2023. u milijunima eura

*Kapital = kapital i rezerve. Izvor za poduzeća je info-BIZ FINA. Moguća su manja odstupanja od stvarnih podataka ako neka poduzeća koja imaju značajan kapital nisu dostavila financijska izvješća za 2023. godinu do trenutka zaključenja analize. U trenutku zaključenja, zadnji raspoloživi podaci u sustavu su za 2023. godinu. Podaci za banke su iz HNB-ove tablice SV-1 (revidirani regulatorni kapital), a za ostale financijske institucije iz izvješća HANFA-e, odnosno Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO). Udjel kapitala ostalih financijskih posrednika procijenjen je na temelju udjela kapitala mirovinskih društva koji je projiciran na ostale posrednike prema kriteriju tržišnog udjela ukupne imovine.

*Lizing, društva za upravljanje fondovima, investicijska društva
Izvor: HUO, info.BIZ, HANFA i HNB, vlastiti izračuni

Visoki udjeli banaka u investicijama u skladu su s njihovim visokim udjelom u kapitalu i rezervama koji su angažirani u hrvatskom gospodarstvu. Procijenjena ulaganja kapitala u hrvatska poduzeća* i financijske institucije* (računovodstveni iznos) iznose 95 milijardi eura, od čega je oko 9% uloženo u banke. Regulatorni kapital hrvatskih banaka je na kraju 2024. godine iznosio 8,87 milijardi eura.

TROŠKOVI SANACIJA BANAKA U EU NAKON 2008.

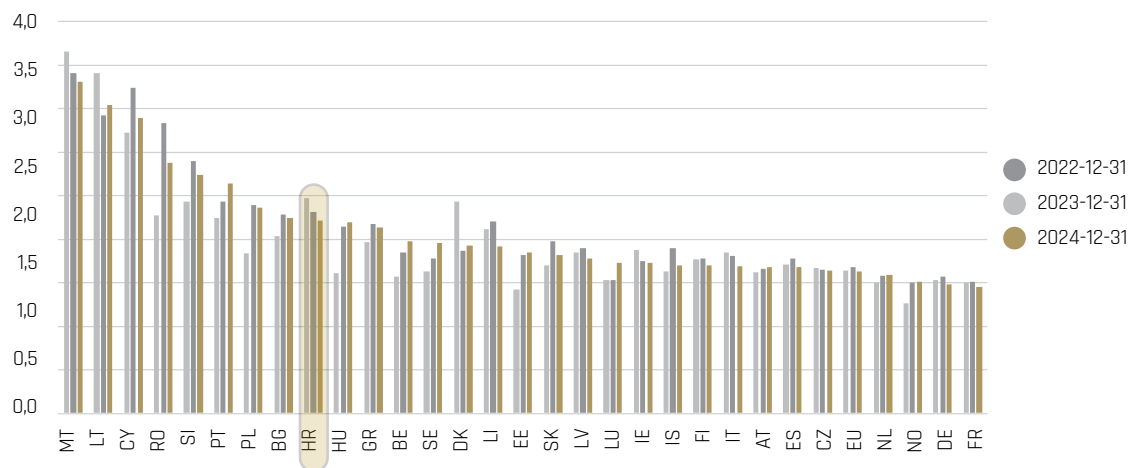
Hrvatska je jedina država članica EU u kojoj porezni obveznici nisu morali financirati spašavanje banaka u proteklih gotovo 20 godina.

	GDP	Capital injection		Impaired assets		Guarantees on liabilities (b)		Other measures	
	2015	Total approved	Used	Total approved	Used	Maximum approved	Used	Maximum approved	Used
Belgium	410.4	23.3	20.8	28.2	21.8	275.8	46.8	20.5	0.0
Bulgaria	45.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.7	0.0
Denmark	271.8	14.6	10.8	2.3	0.3	580.0	145.0	4.9	2.0
Germany	3,032.8	114.6	64.2	82.8	80.0	447.8	135.0	9.5	4.7
Ireland	255.8	91.6	62.8	57.2	2.6	376.0	284.3	40.7	0.9
Spain (c)	1,075.6	174.3	61.9	139.9	32.9	200.0	72.0	30.0	19.3
Greece	175.7	59.6	46.6	0.0	0.0	93.0	62.3	8.0	6.9
France	2,181.1	29.2	25.0	4.7	1.2	319.8	92.7	8.7	0.0
Croatia	43.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Italy	1,642.4	25.8	11.8	0.4	0.0	80.0	85.7	0.0	0.0
Cyprus	17.6	3.5	3.5	0.0	0.0	6.0	2.8	0.0	0.0
Latvia	24.3	0.8	0.5	0.5	0.4	5.1	0.5	2.1	1.0
Lithuania	37.3	0.8	0.3	0.6	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0
Luxembourg	51.2	2.5	2.6	0.0	0.0	4.5	3.8	0.3	0.1
Hungary	109.7	1.1	0.2	0.1	0.1	5.4	0.0	3.9	2.5
Netherlands	676.5	39.8	23.0	30.6	5.0	200.0	40.9	52.9	30.4
Austria	339.9	40.1	11.8	0.6	0.5	75.0	19.3	0.0	0.0
Portugal	179.5	34.8	15.3	4.4	3.1	28.2	16.6	6.1	3.8
Slovenia	38.6	4.5	3.6	3.7	0.3	12.0	2.2	0.0	0.0
Sweden	446.9	5.0	0.8	0.0	0.0	156.0	19.9	0.5	0.0
United Kingdom	2,580.1	114.6	100.1	248.1	40.4	364.5	158.2	39.9	33.3

Izvor: Europska komisija

Likvidnost

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)

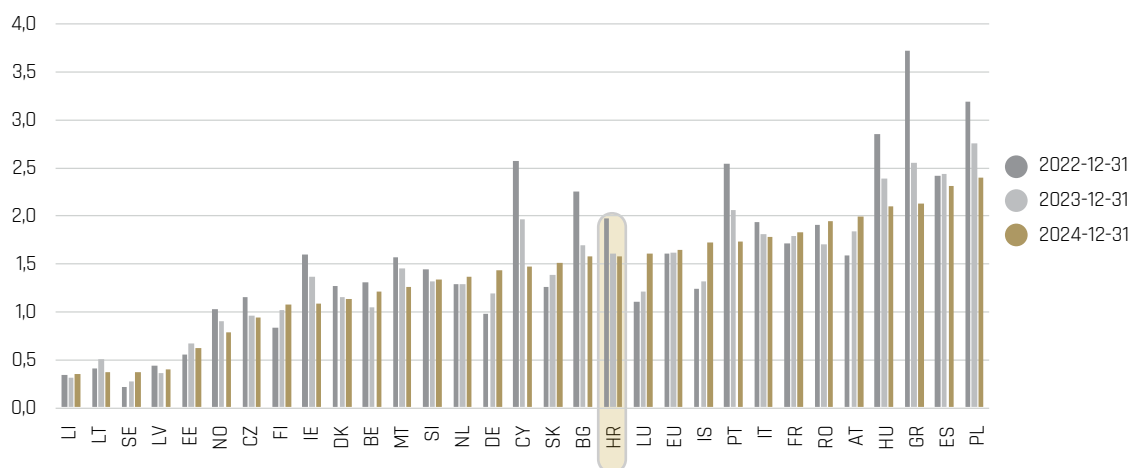

Izvor: EBA

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti LCR hrvatskih banaka deveti je najviši među bankarskim sustavima koji izvještavaju EBA-u.

Kvaliteta kredita

Omjer neprihodujućih kredita

Izvor: EBA

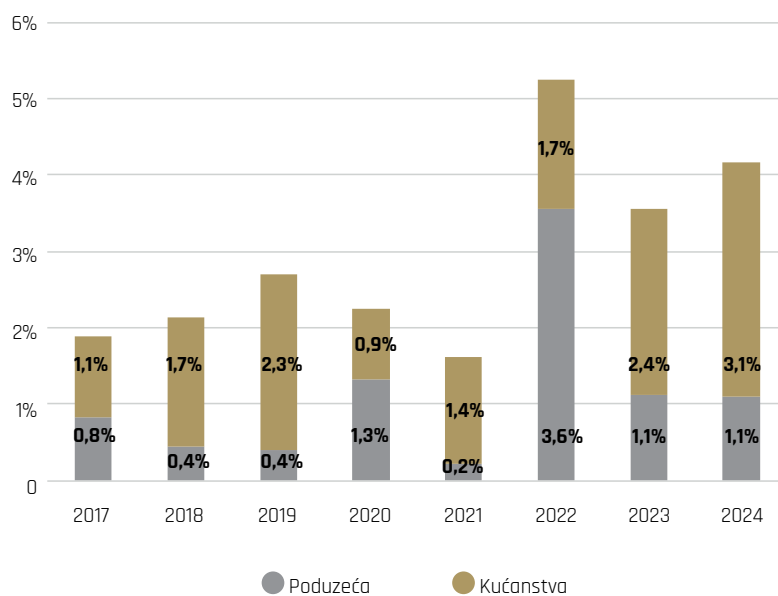
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti LCR hrvatskih banaka deveti je najviši među bankarskim sustavima koji izvještavaju EBA-u.

Doprinos rastu i razvoju u brojkama

Kreditne transakcije

Neto kreditne transakcije u % BDP-a 2017.-2024.

Izvor: HNB, DZS, vlastiti izračun

Kreditna aktivnost banaka mjerena kao vrijednost kreditnih transakcija u odnosu na BDP od 2022. godine ponovo daje značajan doprinos rastu agregatne potražnje i dodane vrijednosti. Samo kroz neto kreditne tokove prema poduzećima i stanovništvu učinak je iznosio 4,2% BDP-a u 2024. godini.

Doprinos banaka proračunu 2024.

IZRAVNI

Porezi i doprinosi na rad*	220 mln €	1,7% svih uplaćenih poreza i doprinosa iz i na plaće
Porez na dobit*	315 mln €	10,7% plaćenog poreza na dobit

NEIZRAVNI - nisu procijenjeni

PDV 1	PDV na investicije: 20% od relevantnih investicijskih izdataka**
PDV 2 i trošarine	PDV na materijalne troškove: 20% od relevantnih materijalnih troškova**
Svi porezi stvoreni neizravnim učincima	Svi porezi naplaćeni na/iz dodane vrijednosti stvorene kreditiranjem i drugim uslugama***

*Porezi i socijalni doprinosi banaka na rad procijenjeni su na temelju revidiranih godišnjih izvješća banaka u 2022. godini, a zatim se korigiraju po godinama prema odnosu promjene udjela broja zaposlenih u bankama u ukupnom broju zaposlenih i odnosu rasta prosječne bruto plaće u djelatnosti K.64 i rasta ukupne prosječne bruto plaće u pravnim osobama. Porez na dobit banaka iz nekonsolidiranog agregiranog tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a prikazan je u % očekivanog poreza na dobit koji će se naplatiti u 2024. uz korekciju za faktor očekivanog godišnjeg rasta poreza na dobit od 10% za iduću godinu kako bi brojnik i nazivnik bili usklađeni na cash-flow osnovi. Procjena je na temelju stvarnih podataka Ministarstva financija za siječanj-studenj 2024.

**Banke su u 2023. imale procijenjenih (na bazi imovinskog udjela u financijskom sektoru) 465 milijuna eura investicija (podaci o investicijama za 2024. još nisu obrađeni). Ostali administrativni rashodi bez troškova rada iznosili su 471 milijun eura, i da su sve isporuke bankama za investicijske i administrativne rashode oporezive općom stopom PDV-a, ukupan iznos izravno plaćenog PDV-a bio bi oko 230 milijuna eura, na puna procjena bi trebala uključiti i efekte trošarina. Ova procjena nije dovoljno pouzdana.

***Iznimno teško za procijeniti, izlazi izvan okvira ove analize, ali utjecaj je snažan.

Sažetak doprinosa banaka gospodarstvu

Udjel u bruto dodanoj vrijednosti*	3,4%	S 1,0% udjela u zaposlenosti banke stvaraju više nego 3x veći udjel u bruto dodanoj vrijednosti
Udjel u investicijama u novu dugotrajnu imovinu**	3,4%	Udjel u investicijama u novu dugotrajnu imovinu je znatno veći od udjela u broju zaposlenih i BDP-u
Udjel u investicijama u intelektualnu imovinu**	6,2%	Udjel u investicijama u dugotrajnu novu intelektualnu imovinu (uglavnom softver) znatno je veći od udjela u ukupnim investicijama
Udjel u porezima i doprinosima na rad*	1,7%	Udjel u porezima i doprinosima veći je od udjela u zaposlenosti jer sektor isplaćuje plaće koje su veće od prosjeka
Udjel u porezu na dobit*	10,7%	Banke ostvaruju veći udjel u dobiti odnosno porezu na dobit od BDP-a zbog visoke produktivnosti i natprosječnog angažmana kapitala
Udjel u kapitalu gospodarstva**	8,5%	Banke imaju veoma velik udjel u ukupnom kapitalu i rezervama koji su angažirani u gospodarstvu
Neizravni učinci kreditne aktivnosti*	4,2%	Omjer kreditnih transakcija i BDP-a
Ostali neizravni učinci	-	Nisu izmjereni; teže mjerljivi učinci opisani su u nastavku

*Procjena za 2024. (udjel u bruto dodanoj vrijednosti u realnom iskazu, fiskalni udjeli u nominalnom)

**Na temelju podataka za 2023.

Teže mjerljivi ili nemjerljivi doprinosi

Postoji niz koristi za gospodarstvo i društvo u čijem stvaranju banke imaju ključnu ulogu, ali ih je teško izmjeriti, kao što je slučaj s učincima:

- funkcioniranja mreže platnog prometa,
 - pružanja usluga investicijskog bankarstva, upravljanja fondovima i usluga grupa (leasing itd.)
 - pomoći u razmjeni informacija među klijentima na čemu izrastaju novi poslovni odnosi koji stvaraju novu vrijednost,
 - prezentacije hrvatskih gospodarskih mogućnosti i prekogranična spajanja korporativnih klijenata kroz mreže europskih bankarskih grupacija,
 - savjetovanje ili spajanje klijenata sa savjetnicima u području korištenja EU fondova,
 - financijsko savjetovanje i promicanje financijske pismenosti,
 - društvena odgovornost (sponzorstva i donacije) i doprinos obrazovanju.
-

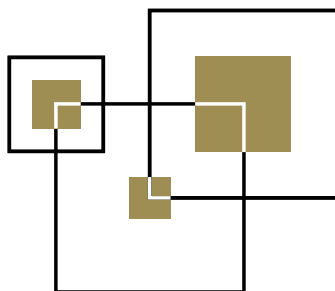
Društvena odgovornost i doprinos obrazovanju

Smanjenje ugljičnog otiska, ravnopravnost spolova, uključenost, obrazovanje zaposlenika, financijsko opismenjavanje klijenata i drugi oblici društvene odgovornosti u fokusu su hrvatskih banaka:

- banke su implementirale ESG teme u postupke procjene rizika,
- banke provode antikorupcijske programe,
- procjena na temelju izvješća o održivosti većih banaka pokazuje da je oko polovine utrošene energije proizvedeno iz obnovljivih i drugih ne-fosilnih izvora,
- oko 30 radnih sati na godinu zaposlenici banaka u prosjeku provode na edukacijama,
- banke izdvajaju značajna sredstva za donacije i sponzorstva u područjima:
 - suradnje s udrugama civilnog društva,
 - obrazovanja, osobito financijskog obrazovanja
 - zdravlja,
 - volonterstva,
 - zaštite okoliša,
 - sporta,
 - kulture, i t d.

Popis banaka u Hrvatskoj

1. AddikoBank d.d.
2. Agram banka d.d.
3. Banka Kovanica d.d.
4. Croatia banka d.d.
5. Erste&SteiermaerkischeBank d.d.
6. Hrvatska poštanska banka d.d.
7. Imexbanka d.d.
8. Istarska kreditna banka Umag d.d.
9. J&T banka d.d.
10. Karlovačka banka d.d.
11. KentBankd.d
12. OTP banka d.d.
13. Partner banka d.d.
14. Podravska banka d.d.
15. Privredna banka Zagreb d.d.
16. RaiffeisenbankAustriad.d.
17. Samoborska banka d.d.
18. Slatinska banka d.d.
19. Wuestenrotstambena štedionica d.d.
20. Zagrebačka banka d.d.

HRVATSKA UDRUGA BANAKA CROATIAN BANKING ASSOCIATION

Member of **EBF** European
Banking
Federation

Addiko Bank

Imex banka

PARTNER BANKA

Agram Banka

**Istarska
Kreditna
Banka**
Umag d.d.

PBZ

Bank of INTESA Sanpao SANPAOLO

BKS Bank

J&T BANKA

PODRAVSKA BANKA

CROATIA BANKA

 **karlovačka
banka**

**Raiffeisen
BANK**

ERSTE
Bank

Kent
Bank

**SLATINSKA
BANKA**

 HPB
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA

 otpbanka

Zagrebačka banka
UniCredit Group

www.hub.hr